

DIAGNOZA POTRZEB I POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W ZAKRESIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE SYCÓW

*Projekt "CUS jako nowa jakość usług społecznych w Sycowie, dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021 - 2027 Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku
Działanie 7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych, Typy projektów:
7.7. B Tworzenie i rozwój CUS FEDS.07.07-IP.02-060/23*

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

*Opracowała Anna Kamzol-Suś dla Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych na zlecenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sycowie.*

**MIEJSKO GMINNY
OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ**
w Sycowie

Regionalne Centrum
Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych

Grudzień 2024

Spis treści

Wstęp.....	4
Metodologia badań.....	5
Opis obszaru objętego diagnozą	8
Położenie	8
Uwarunkowania demograficzne, społeczne, kulturowe, gospodarcze, środowiskowe.	9
Podmioty składające się na potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych:	10
Prezentacja wyników badań w Gminie Syców	20
Ankietyzacja	20
Dzieci i młodzież.....	21
Osoby z niepełnosprawnością	25
Dorośli.....	29
Seniorzy.....	33
Konsultacje społeczne	37
Wskaźniki	41
Wnioski	41
Rekomendacje	44
Spis rysunków	47
Spis tabel	48

Wstęp

Diagnoza została przeprowadzona zgodnie z art. 21 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818) w oparciu o rekomendacje płynące z zaleceń Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Będzie ona narzędziem do sporządzenia planu organizowania społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. Niniejsza diagnoza prowadzona była w terminie od 9 października do 31 grudnia 2024 roku oraz jest pogłębieniem *raportu dotyczącego badania problemów społecznych w Gminie w Syców* realizowanego w grudniu 2023 roku przez Instytut Badawczy IPC SP. Z O.O.

Niniejszy dokument jest podsumowaniem prac prowadzonych w ostatnim kwartale 2024 roku, które dały ogłód na wiele potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców Miasta i Gminy Syców, ale także zdefiniowały istniejący potencjał wśród społeczności lokalnej.

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych będzie fundamentem do zaprojektowania usług wspierających, świadczonych przez wspólnotę samorządową w ramach Centrum Usług Społecznych (CUS) w Sycowie. Będą one w sposób praktyczny uzupełniać usługi społeczne realizowane przez podmioty działające w zakresie polityki społecznej na terenie gminy.

Diagnoza została przeprowadzona na zasadach rekomendowanych przez Kancelarię Prezydenta RP¹ :

- a) Wieloaspektowość – odnosi się do różnych uwarunkowań i przejawów kondycji społeczności lokalnej, w sposób szczególny do działających organizacji pozarządowych,
- b) Kompleksowość – uwzględnia szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę,
- c) Zróżnicowanie metod badawczych – łączy różne metody i techniki badawcze,
- d) Partycypacja – zapewnia uczestnictwo i wyrażenie opinii przez mieszkańców na całość procesu projektowania usług,
- e) Praktyczność – dostarcza władzom Gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

¹https://www.prezydent.pl/storage/file/core_files/2021/8/5/40042170f738f8f703391e00d7c8c4d7/cus_br_oszura_2_web.pdf

Metodologia badań

Celem niniejszego dokumentu zrealizowanego na zlecenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sycowie w ramach projektu „CUS jako nowa jakość usług społecznych w Sycowie”, jest ukazanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie gminy w oparciu o podejście koproducentckie, czyli wspólne tworzenie usług przez przedstawicieli samorządu, mieszkańców, lokalnych instytucji i organizacji.

Badania były zaprojektowane w taki sposób, by mogły odpowiedzieć na cele szczegółowe:

- Wyznaczenie i skonkretyzowanie uwarunkowań oraz możliwości społeczności lokalnej,
- Określenie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- Zidentyfikowanie zasobów i potencjału usługowego do rozszerzania oferty usług społecznych w Gminie Syców.

Badanie przeprowadzone w celu diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych trwało 3 miesiące i składało się z następujących etapów:

- a) **planowanie** – powołano zespół ds. wdrażania CUS w Sycowie i wraz z nim wypracowano schemat badania ankietowego oraz spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami Gminy Syców [9.10 – 23.10]
- b) **badanie** – pozyskiwanie danych, w tym przeprowadzenie badań ankietowych [12.11 – 10.12] oraz spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami (dotarcie do różnych placówek i instytucji w Gminie Syców) [23.10 – 11.12]
- c) **redagowanie raportu** – sporządzenie dokumentu z przeprowadzonej diagnozy, zaprezentowanie wyników [11.12 – 31.12.2024 r.]

miesiąc	2024											
	październik				listopad				grudzień			
tydzień roku	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
etapy prac	planowanie											
			badanie - konsultacje społeczne									
						badania ankietowe						
										redagowanie raportu		

Rysunek 1 Etapy prac w czasie trwania badania nad diagnozą.
Źródło: Opracowanie własne.

Dobór uczestników badań

Próbę badawczą stanowili mieszkańcy gminy, którzy dysponowali odpowiednią wiedzą o interesujących nas kwestiach. Informatorami w trakcie badań byli:

- osoby związane z organizacją usług społecznych: dyrektorzy instytucji i placówek gminnych, Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Dyrektor Centrum Kultury w Sycowie, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Sycowie, lokalni przedsiębiorcy, stowarzyszenia, przedstawiciele grup społecznych Osób z Niepełnosprawnościami, młodzież.
- odbiorcy usług społecznych: mieszkańcy (badania ankietowe, konsultacje społeczne)
- liderzy społeczności lokalnej: organizacje pozarządowe działające na terenie gminy (konsultacje z przedstawicielami organizacji pozarządowych).

Powołany **zespół ds. wdrażania Centrum Usług Społecznych (CUS) w Sycowie** liczył 17 członków. Byli to aktywni przedstawiciele życia społecznego z terenu gminy – osoby zaangażowane zawodowo i wolontariacko w branżę związane ze świadczeniem usług społecznych w Sycowie i okolicy. Zespół ekspercki tworzący grupę spotykał się cyklicznie raz w tygodniu przez okres 3 miesięcy (październik – grudzień 2024). Specjaliści wspierający proces opracowania diagnozy wspomagali swoją wiedzą i doświadczeniem przebieg prac przede wszystkim pod kątem praktycznego dotarcia do mieszkańców tworzących różne grupy społeczne oraz decydowali o kierunku badań znając swoje środowiska pracy.

Zespół pracował metodą PAR (ang. *Participative Action Research*) – partycypacyjną metodą badawczą polegającą na „badaniu w działaniu”, czyli udziale osób z danej wspólnoty w realizacji badania. Uczestnicy – badacze mają w tym modelu decydujący głos w definiowaniu problemu badawczego, kontrolują przebieg badania i dyskutują jego praktyczne implikacje podejmując samodzielnie postępowania badawcze.²

Wypracowany przez zespół kwestionariusz ankietowy został rozdyskrebowany za pomocą dwóch technik badawczych: CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interviews*) – przeprowadzenie ankiety dostępnej w formie online, co zagwarantowało ankietowanym anonimowość, swobodę i większą dostępność w młodszej grupie mieszkańców oraz PAPI (ang. *Papier and Pen Personal Interview*) – przeprowadzenie wywiadu kwestionariuszowego, bardziej dostępnego dla starszej części społeczności gminy Syców.³ Zebrane formularze ankiet w formie papierowej zostały przeniesione na platformę do badań społecznych, wobec czego możliwe było przeprowadzenie całościowej analizy

² Maria Theiss, *Participative Action Research. O roli „partycypacyjnych badań w działaniu” w polityce społecznej*

³ Przewłocka J., *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*

wyników badań wśród mieszkańców, biorących udział zarówno w ankietowaniu papierowym, jak i elektronicznym.

Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił taki dobór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku, z zachowaniem odpowiedniej responsywności społeczności mieszkańców Gminy Syców.

Podczas prowadzonych konsultacji społecznych zorganizowano spotkania konsultacyjne w 4 lokalizacjach na terenie Gminy Syców oraz spotkanie kierowane do przedstawicieli sycowskich organizacji pozarządowych.

W badaniach wykorzystano także analizę danych zastanych (ang. *Desk Research*), technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Banku Danych Lokalnych oraz raportów, sprawozdań i ogłoszeń w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie Gminy Syców dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej⁴.

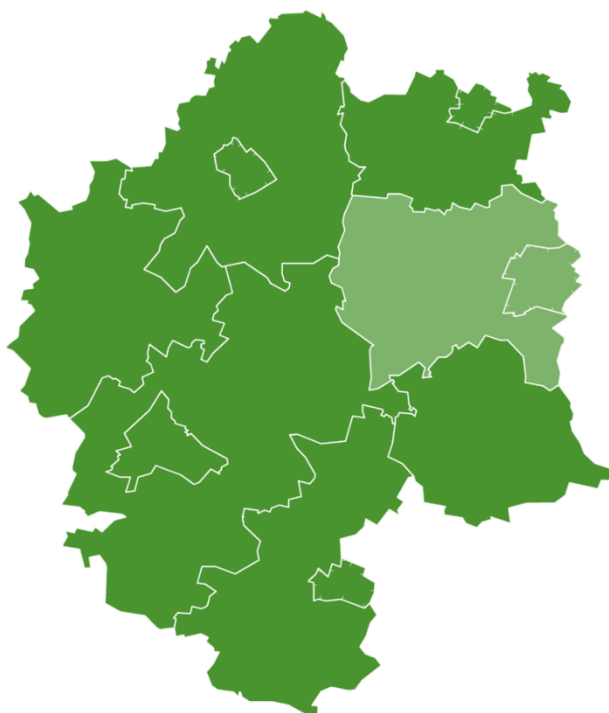
⁴ <https://bip.sycow.pl/>

Opis obszaru objętego diagnozą

Położenie

Syców to gmina miejsko-wiejska, położona w województwie dolnośląskim, we wschodniej części powiatu oleśnickiego. Syców graniczy z gminami: Międzybórz, Twardogóra, Dziadowa Kłoda, Oleśnica (Dolny Śląsk) oraz Kobyla Góra i Perzów (Wielkopolska). Obejmuje 12 sołectw: Biskupice, Drołtowice, Działosza, Gaszowice, Komorów, Nowy Dwór, Stradomia Wierzchnia, Ślizabeth, Wielowieś, Wioska, Zawada, swoją siedzibę ma w mieście Syców.

Gmina Syców położona jest na pograniczu Wzgórz Twardogórskich i Wzgórz Ostrzeszowskich. Historycznie leży na Dolnym Śląsku. W latach 1975–1998 miasto administracyjnie należało do województwa kaliskiego. Przed 1975 było siedzibą powiatu sycowskiego w ramach ówczesnego województwa wrocławskiego. Gmina Syców wchodzi w skład oleśnickiego powiatu, jest korzystnie położona, w bliskim sąsiedztwie dynamicznie rozwijającej się aglomeracji wrocławskiej, będących jednym z głównych centrów rozwoju Polski, 45 min od stolicy Dolnego Śląska - Wrocławia oraz 30 minut od międzynarodowego lotniska.⁵

Rysunek 2 Położenie Gminy Syców na terenie powiatu oleśnickiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

⁵ Raport o stanie Gminy Syców za rok 2023

Uwarunkowania demograficzne, społeczne, kulturowe, gospodarcze, środowiskowe

Badanie problemów społecznych w Gminie Syców ujętych w głównym raporcie (2023) nakreśliły następująco problemy społeczne:

Tabela 1 Ocena jakości życia mieszkańców Sycowa (2023)

lp	Problem społeczny	Ogólna ocena mieszkańców	Wartość oceniającej części mieszkańców*
1	Sytuacja rodzinna	Pozytywna	78,6%
2	Sytuacja mieszkaniowa	Pozytywna	70,4%
3	Sytuacja zdrowotna	Pozytywna	63,3%
4	Sytuacja materialna	Pozytywna	54,0%

*- suma odpowiedzi „bardzo dobra” i „dobra”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu dotyczącego badania problemów społecznych w Gminie Syców, Instytut Badawczy IPC SP. Z O.O., 2023

Za najważniejsze problemy społeczne mieszkańcy gminy Syców uznali: **tempo życia** (77,9% - suma odpowiedzi „bardzo istotny” oraz „raczej istotny”), **brak wsparcia w codziennych trudnościach** (73,3%) oraz **uzależnienia od alkoholu** (73,2%). Natomiast najmniej istotne problemy w ocenie badanych to: bezdomność (69,2% - suma odpowiedzi „raczej nieistotny” oraz „zdecydowanie nieistotny”), złe warunki mieszkaniowe (52,1%) oraz bezrobocie (50,8%).

Ponad połowa ankietowanych uznała, że najbardziej narażone na wykluczenie społeczne są osoby **starsze i samotne** (56,5%) oraz **osoby niepełnosprawne** (51,7%). Również wysoki odsetek wskazań odnotowano w stosunku do **osób o niskim statusie materialnym** (44,6%), a także **rodzin i osób dotkniętych problemem uzależnień** (42,1%). Zdaniem ankietowanych najmniej na wykluczenie społeczne narażone są dzieci i młodzież (16,8%) oraz cudzoziemcy (13,2%).

Najważniejsze problemy osób starszych to: choroby/problemy zdrowotne (66,3%), samotność (63,8%) oraz niskie renty, emerytury (55,9%).

Za główną przyczynę bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego uznano niestabilną sytuację finansową, takiej odpowiedzi udzieliło 59,0% badanych. W następnej kolejności wskazywano na: brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych (45,6%) oraz samotne wychowywanie/niepełną rodzinę (44,0%).

Ponad połowa ankietowanych (52,9%) uznała, że pomoc terapeutyczna poprawiłaby sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi. Zdaniem badanych pomocne byłoby także poradnictwo specjalistyczne (49,2%) oraz pomoc asystenta rodziny lub rodziny wspierającej (42,9%).

Badani pozytywnie ocenili ofertę sportową dla dzieci i młodzieży, kulturalną dla dzieci i młodzieży oraz kulturalną dla osób dorosłych, za wystarczającą uznało ją kolejno: 50,5%, 45,6% i 45,1% osób. Za niewystarczającą uznano ofertę spędzania wolnego czasu i realizacji zainteresowań dla osób starszych (50,2%), ofertę dokształcania dla osób dorosłych (49,4%) oraz spędzania wolnego czasu i realizacji hobby dla dzieci i młodzieży (48,7%). Odsetek wskazań świadczących o tym, że oferta kulturalna, szkoleń oraz spędzania wolnego czasu jest bogata był niewielki.⁶

Podmioty składające się na potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych:

Podczas badania prowadzonego na potrzeby niniejszej diagnozy zestawiono następujące podmioty na terenie Gminy Syców:

jednostki organizacyjne gminy

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sycowie,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sycowie,
- Centrum Kultury w Sycowie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia".

organizacje pozarządowe

podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego

poniższe zestawienie przygotowano w oparciu o Portal Rejestrów Sądowych⁷, Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich⁸, spis organizacji portalu ngo.pl⁹, gminny wykaz¹⁰, spis organizatorów wydarzeń na terenie Miasta i Gminy Syców objętych patronatem burmistrza w latach 2023-2024¹¹ i rozstrzygnięć gminnych otwartych konkursów ofert na lata 2023-2025¹²

⁶ Raport dotyczący badania problemów społecznych w Gminie Syców, Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o., 2023

⁷ <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>

⁸ <https://krkgw.arimr.gov.pl/#>

⁹ <https://spis.ngo.pl/dolnoslaskie-sycow-021407>

¹⁰ <https://www.sycow.pl/dla-mieszkanca/organizacje-pozarzadowe>

¹¹ <https://www.sycow.pl/dla-mieszkanca/patronaty-burmistrza-mig-sycow>

¹² <https://bip.sycow.pl/organizacje-pozarzadowe/rozstrzygnięcia-konkursow>

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

Tabela 2 Zestawienie organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta i Gminy Syców

lp	Nazwa	Siedziba	profil działania	rok założenia	forma prawna	status OPP	rejestr przedsiębiorców	Aktywność (oferty) [patronat]
1	"KIWANIS KLUB SYCÓW"	Syców	kultura i rekreacja	2005	stowarzyszenie			
2	"LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA DOBRA WIDAWA"	Stradomia Wierchnia	rozwój obszarów wiejskich	2009	stowarzyszenie			
3	"STOWARZYSZENIE - KOMITET PARTNERSKI ZIEMI SYCOWSKIEJ"	Syców	współpraca międzymiastowa	2013	stowarzyszenie			
4	"STOWARZYSZENIE - RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ"	Syców	edukacja i oświata	2017	stowarzyszenie			
5	"TĘCZA"	Wioska	pomoc i opieka nad dziećmi i młodzieżą	2013	stowarzyszenie			
6	"WYGRAĆ Z RAKIEM"	Syców	pomoc osobom z nowotworami	2006	fundacja			
7	AKADEMIA PIŁKARSKA SYCÓW	Syców	sport	2020	stowarzyszenie			(2025) (2024) (2023) [2024]
8	CECH RZEMIOSŁ RÓŻNYCH	Syców	wsparcie członków cechu	2002	cech rzemieślniczy		TAK	
9	FUNDACJA DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH "NIE JESTEŚ SAM"	Syców	wsparcie osób z niepełnosprawnością	2001	fundacja			
10	FUNDACJA KOBIETY AROMA STONE	Syców	wspieranie rozwoju kobiet	2023	fundacja		TAK	
11	FUNDACJA MOC JEDNOŚCI	Syców	wspieranie rozwoju kobiet	2024	fundacja		TAK	
12	FUNDACJA TOP1 MOTORSPORT	Syców	sport	2024	fundacja		TAK	

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

13	KLUB SPORTOWY "WIDAWA" STRADOMIA	Stradomia Wierzchnia	sport	2004	stowarzyszenie kultury fizycznej			(2025) (2023)
14	KLUB SPORTOWY WKS PŁOMIEŃ MOSIR SYCÓW	Syców	sport	2014	stowarzyszenie kultury fizycznej			
15	KOŁO ŁOWIECKIE "SZARAK" MIĘDZYBÓRZ	Syców	łowiectwo	2017	INNA OSOBA PRAWNA BĘDĄCA ORGANIZACJĄ POŻYTKU PUBLICZNEGO	TAK		
16	MIEJSKI KLUB SPORTOWY "ROSIEK" SYCÓW	Syców	sport	2004	stowarzyszenie kultury fizycznej			
17	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DROŁTOWICACH	Drołtówice	OSP	2002	stowarzyszenie			
18	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DZIAŁOSZY	Działosza	OSP	2002	stowarzyszenie			
19	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W STRADOMI WIERZCHNIEJ	Stradomia Wierzchnia	OSP	2001	stowarzyszenie			
20	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SYCOWIE	Syców	OSP	2002	stowarzyszenie			
21	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SZCZODROWIE	Szczodrow	OSP	2002	stowarzyszenie			
22	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ZAWADZIE	Zawada	OSP	2002	stowarzyszenie			
23	POLSKIE STOWARZYSZENIE ŁUCZNICTWA FANTASY W LIKWIDACJI	Wielowieś	łucznictwo	2018	stowarzyszenie			
24	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "PRZYCHODNIA" W SYCOWIE	Syców	zdrowie	2003	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ			
25	STOWARZYSZENIE "AKTYWNI U KOŚCIUSZKI"	Syców	działania na rzecz szkoły	2020	stowarzyszenie			(2025) (2023) [2024]

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

26	STOWARZYSZENIE "NASZA WIEŚ NASZA PRZYSZŁOŚĆ"	Drołtówice	działania na rzecz sołectwa	2008	stowarzyszenie			
27	STOWARZYSZENIE "ZDROWIE-RUCH-KONDYCJA"	Syców	sport	2017	stowarzyszenie			(2024)
28	STOWARZYSZENIE APERTUS MITO	Syców	edukacja i wychowanie dzieci i młodzieży	2022	stowarzyszenie		TAK	(2024) (2023)
29	STOWARZYSZENIE EDUKACJI I EKOROZWOJU WSI DZIAŁOSZA	Działosza	działania na rzecz sołectwa	2004	stowarzyszenie			
30	STOWARZYSZENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ "CELINA"	Syców	propagowanie trzeźwego stylu życia, wsparcie osób z niepełnosprawnością	2001	stowarzyszenie	TAK		
31	STOWARZYSZENIE KLUB JEŹDZIECKI OBERGUT	Stradomia Wierzchnia	jeździectwo	2024	stowarzyszenie		TAK	
32	STOWARZYSZENIE MOC WSPÓLNOTY SIŁĄ ZMIAN	Syców	działania pomocowe	2024	stowarzyszenie			(2025)
33	STOWARZYSZENIE MOŻESZ WIĘCEJ	Syców	edukacja dzieci i młodzieży	2021	stowarzyszenie			(2025)
34	STOWARZYSZENIE WOLONTARIAT SYCOWSKIE SIERŚCIUCHY	Syców	pomoc zwierzętom	2024	stowarzyszenie			
35	SYCOWSKI KLUB SPORTOWY "POGOŃ"	Syców	sport	2005	stowarzyszenie kultury fizycznej			(2025) (2024) (2023)
36	SZCZODROWSKI KLUB SPORTOWY "GROM"	Szczodrów	sport	2001	stowarzyszenie kultury fizycznej			(2025) (2024) (2023)
37	TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW SYCOWA	Syców	kulturalny i społeczny rozwój Sycowa	2003	stowarzyszenie			(2025) (2024) (2023)

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

38	TOWARZYSTWO POMOCY NIEPEŁNOSPRAWNYM	Syców	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2004	stowarzyszenie			(2025) (2023) [2024]
39	TOWARZYSTWO ŚWIĘTEGO MARKA W SYCOWIE	Syców	działania na rzecz kultury i tradycji ziemi sycowskiej	2002	stowarzyszenie			(2025) (2023)
40	UNIwersytet Trzeciego Wieku "SURSUM CORDA"	Syców	działania dla seniorów	2012	stowarzyszenie			(2025) (2024) (2023)
41	ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ZDROWIA POWIATOWEGO ZESPOŁU SZPITALI Z SIEDZIBĄ W OLEŚNICY - SZPITAL W SYCOWIE	Syców	związek zawodowy	2002	związek zawodowy			
42	STOWARZYSZENIE "RODZINA KOLPINGA"	Syców	pomoc społeczna	2003	stowarzyszenie			(2025) (2024) (2023)
43	Związek Harcerstwa Polskiego Związek Drużyn "Między Borami" Syców-Międzybórz	Wrocław	wychowanie dzieci i młodzieży	2006	stowarzyszenie	TAK	TAK	(2025) (2024) (2023)
44	"ZWIĄZEK PIŁSUDCZYKÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ - TOWARZYSTWO PAMIĘCI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO" Oddział Syców	Warszawa	działania patriotyczne	2008	stowarzyszenie			
45	Uczniowski Klub Sportowy „Szach-Mat”	Syców	sport	1996	stowarzyszenie kultury fizycznej			(2025) (2024) (2023)
46	Uczniowski Klub Sportowy „JEDYNKA”	Syców	sport	1995	stowarzyszenie kultury fizycznej			
47	Klub Sportowy „Komorów”	Komorów	sport	2003	stowarzyszenie kultury fizycznej			

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

48	Mieźdzyszkolny UKS "Olimpia"	Syców	sport	2010	stowarzyszenie kultury fizycznej			
49	Sycowski Klub Wspinaczkowy im. Fernanda Petzla	Syców	sport	bd	stowarzyszenie kultury fizycznej			
50	Klub Abstynenta w Sycowie	Syców	działania dla abstynentów	bd	klub			
51	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Syców	działania na rzecz członków	bd	stowarzyszenie			
52	Polski Związek Wędkarski. Koło w Sycowie	Warszawa	wędkarstwo	bd	stowarzyszenie			[2024] [2023]
53	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych Koło w Sycowie	Syców	działania na rzecz członków	bd	stowarzyszenie			
54	Rodzinne Ogrody Działkowe "Zgoda"	Syców	działania na rzecz członków	bd	stowarzyszenie ogrodowe			[2024]
55	Klub Turystyki Wodnej "Szekla"	Syców	sport	2008	stowarzyszenie kultury fizycznej			
56	Związek Sybiraków. Koło w Sycowie	Warszawa	działania na rzecz członków	bd	stowarzyszenie			
57	Związek Kombatanów RP i BWP. Koło w Sycowie	Warszawa	działania na rzecz członków	bd	stowarzyszenie			
58	Stowarzyszenie Aktywny Komorów	Komorów	działania na rzecz sołectwa	2019	stowarzyszenie zwykłe			(2025) (2024) (2023)
59	Ludowy Zespół Sportowy Huragan Działosza	Działosza	sport	2023	stowarzyszenie zwykłe			
60	Stowarzyszenie "Tak Dla Sportu"	Syców	sport	2019	stowarzyszenie zwykłe			(2025) (2024) (2023)

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

61	Sycowski Klub Górski "Czekan"	Wioska	sport, wspinaczka	2019	stowarzyszenie zwykłe			(2025)
62	Wielosekcyjny Klub Sportowy MOSiR Syców	Syców	sport	2019	stowarzyszenie zwykłe			(2025) (2024) (2023) [2023]
63	Gminny Szkolny Związek Sportowy w Sycowie	Syców	sport	2015	stowarzyszenie kultury fizycznej			
64	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W NOWYM DWORZE "DWORZANKI"	Nowy Dwór	KGW	2018	KGW			
65	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ŚLIZOWIE "ŚLIZOWIANKI"	Ślizów	KGW	2018	KGW			
66	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ZAWADZIE	Zawada	KGW	2019	KGW			
67	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "WIEDŹMY" W DROŁTOWICACH	Drołtówice	KGW	2019	KGW			
68	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "SZCZODROWIANKI" W SZCZODROWIE	Szczodród	KGW	2019	KGW			
69	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W KOMOROWIE " RAZEM DLA WSI"	Komorów	KGW	2019	KGW			

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Syców

70	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "STRADOMIANIE" W STRADOMI WIERZCHNIEJ	Stradomia Wierzchnia	KGW	2020	KGW			
71	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W DZIAŁOSZY DZIAŁOSZANIE	Działosza	KGW	2023	KGW			
72	Fundacja Partycypacji Biorę udział	Klonów Międzybórz	Partycypacja społeczna	2020	fundacja			(2025)
73	Stowarzyszenie Kulturalno – edukacyjne „Stacja Bukownica”	Bukownica Grabów nad Prosną	kultura	2009	Stowarzyszenie			(2024)
74	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo – Wychowawczych im. Teresy Kras	Lublin	Oświata i wychowanie	2001	Stowarzyszenie			(2024) (2023)
75	Stowarzyszenie ArtMusicArtist	Kraków	kultura	2020	stowarzyszenie			(2023)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>, <https://krkgw.arimr.gov.pl/#>, <https://spis.ngo.pl/dolnoslaskie-sycow-021407>,
<https://www.sycow.pl/dla-mieszkanca/organizacje-pozarzadowe>, <https://www.sycow.pl/dla-mieszkanca/patronaty-burmistrza-mig-sycow>, <https://bip.sycow.pl/organizacje-pozarzadowe/rozstrzygnięcia-konkursow> [dostęp z dn. 29.12.2024 r.]

Pod względem formy prawnej, na terenie gminy jest zarejestrowanych 5 fundacji, 8 Kół Gospodyń Wiejskich, 6 Ochotniczych Straży Pożarnych, 35 stowarzyszeń rejestrowych, 12 stowarzyszeń kultury fizycznej, 5 stowarzyszeń zwykłych, 1 stowarzyszenie ogrodowe, 1 związek zawodowy, 1 klub, 1 cech rzemieślniczy, 1 zakład opieki zdrowotnej, 1 inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego (koło łowieckie).

Przygotowane zestawienie organizacji pozarządowych wykorzystano do zmierzenia kondycji poszczególnych usług społecznych w mieście i sołectwach. Wiele usług o takim charakterze jest realizowanych dzięki działaniom statutowym trzeciego sektora.

W gminie klaruje się to następująco:

Tabela 3 Zarejestrowane podmioty organizacji pozarządowych (NGO) z siedzibą na terenie Gminy Syców

lp	miejsowość	Liczba zarejestrowanych podmiotów NGO
1	Syców	41
2	Stradomia Wierzchnia	5
3	Działosza	4
4	Drołtówice	3
5	Szczodrów	3
6	Komorów	3
7	Wioska	2
8	Zawada	2
9	Ślizów	1
10	Wielowieś	1
11	Nowy Dwór	1

Źródło: Opracowanie własne.

W 10 z 12 sołectw istnieją organizacje pozarządowe, co wskazuje na chęci organizowania się społeczności lokalnej i możliwości organizacji życia obywatelskiego oraz bardzo dobre warunki dynamizowania kapitału społecznego.

Główny **profil działania** istniejących organizacji to:

- ✓ Sport – 23 organizacje,
- ✓ Działania na rzecz sołectwa/KGW/OSP – 18 organizacji,
- ✓ Działania na rzecz członków (samopomocowe, wspierające) – 10 organizacji,
- ✓ Oświata i wychowanie – 6 organizacji,
- ✓ Kultura – 2 organizacje, widoczna działalność organizacji spoza gminy.

Spośród ukazanych 75 organizacji pozarządowych, które są zarejestrowane na terenie Gminy Syców oraz zewnętrznych, które prowadzą lokalne działania dla społeczności o charakterze usług społecznych zidentyfikowano **organizacje o obiecującej kondycji**, które cyklicznie podejmują współpracę z lokalnym samorządem nad realizacją przedsięwzięć i mogą stać się realizatorami planowanych usług społecznych – są to organizacje skupiające swoje działania w obszarach **sportu** (Akademia Piłkarska Syców, Klub Sportowy „Widawa” Stradomia, Sycowski Klub Sportowy „Pogoń”, Szczodrowski Klub Sportowy „Grom”, Uczniowski Klub Sportowy „Szach-Mat”, Polski Związek Wędkarski. Koło w Sycowie, Stowarzyszenie "Tak Dla Sportu", Wielosekcyjny Klub Sportowy MOSiR Syców), **oświaty i wychowania** (Stowarzyszenie „Aktywni u Kościuszki”, Stowarzyszenie „Apertus Mito”, Związek Harcerstwa Polskiego Związek Drużyn "Między Borami" Syców-Międzybórz, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo – Wychowawczych im. Teresy Kras), **kultury i dziedzictwa** (Towarzystwo Miłośników Sycowa, Towarzystwo Świętego Marka w Sycowie), **pomocowe** (Towarzystwo Pomocy Niepełnosprawnym, Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”) i **animacyjne** (Uniwersytet Trzeciego Wieku „Sursum Corda”, Stowarzyszenie Aktywny Komorów).

Ponadto aż w 8 na 12 sołectw zarejestrowane są Koła Gospodyń Wiejskich zrzeszające lokalne zasoby animacji życia wiejskiego oraz 6 oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej.

osoby fizyczne i prawne, wykonujące usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o CUS

- Powiatowy Urząd Pracy – Filia w Sycowie

Prezentacja wyników badań w Gminie Syców

Ankietyzacja

W oparciu o warsztaty z zespołem ds. wdrożenia CUS w Sycowie, wypracowano podział społeczności Sycowa na 4 podstawowe grupy społeczne objęte badaniem ankietowym:

- dzieci i młodzież,
- osoby z niepełnosprawnością,
- dorośli,
- seniorzy.

Badanie ankietowe przeprowadzono od 12.11 do 10.12.2024 r., na pytania wielokrotnego wyboru odpowiedziało łącznie 740 odpowiedzi. Ankietowanie wskazywało w poszczególnych grupach informacje na temat prowadzonych obecnie aktywności przez respondentów w wolnym czasie, chęci na spędzenie czasu wolnego, wskazanie barier i problemów w realizacji aktywności, a także proszono o wskazanie brakujących usług w okolicy.

Responsywność ankiety odnotowano na poziomie **4,48%** populacji mieszkańców Gminy Syców, z czego:

- mieszkańców zamieszkałych **w mieście** – **4,87%** (484 odpowiedzi),
- mieszkańców zamieszkałych **na wsi** – **3,9%** (256 odpowiedzi).

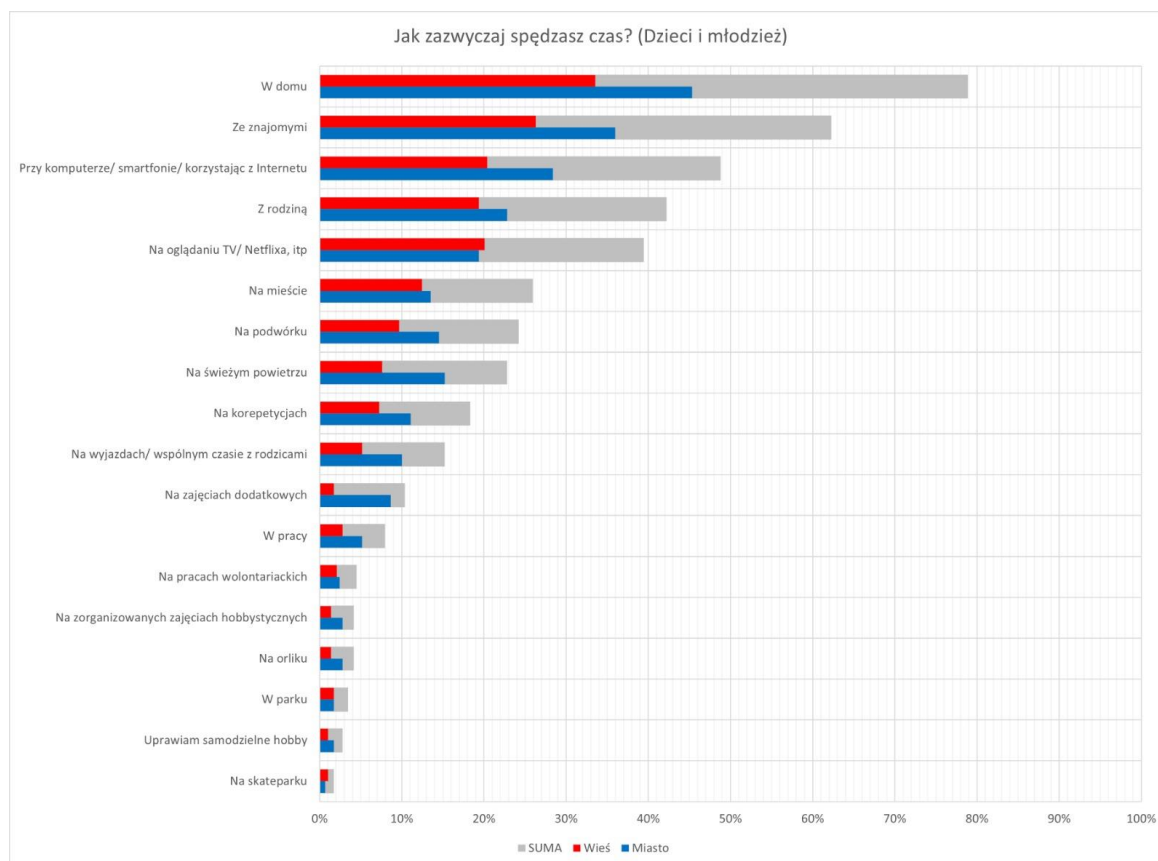
Wyodrębnione grupy scharakteryzowano poniżej.

Dzieci i młodzież

Liczba respondentów: 289, stanowiących 39,05% ankietowanych

Przedział wiekowy: do 20 lat

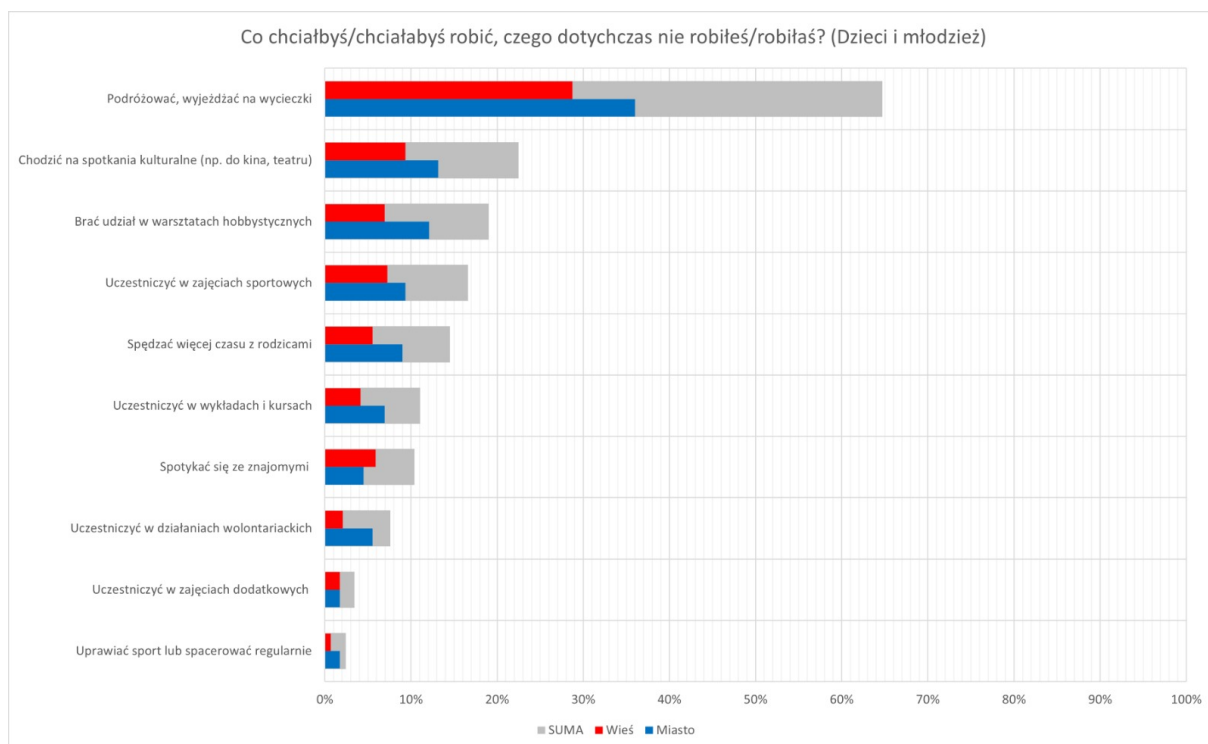
Jak spędzają czas?

Rysunek 3 Jak zazwyczaj spędzasz czas - grupa: dzieci i młodzież

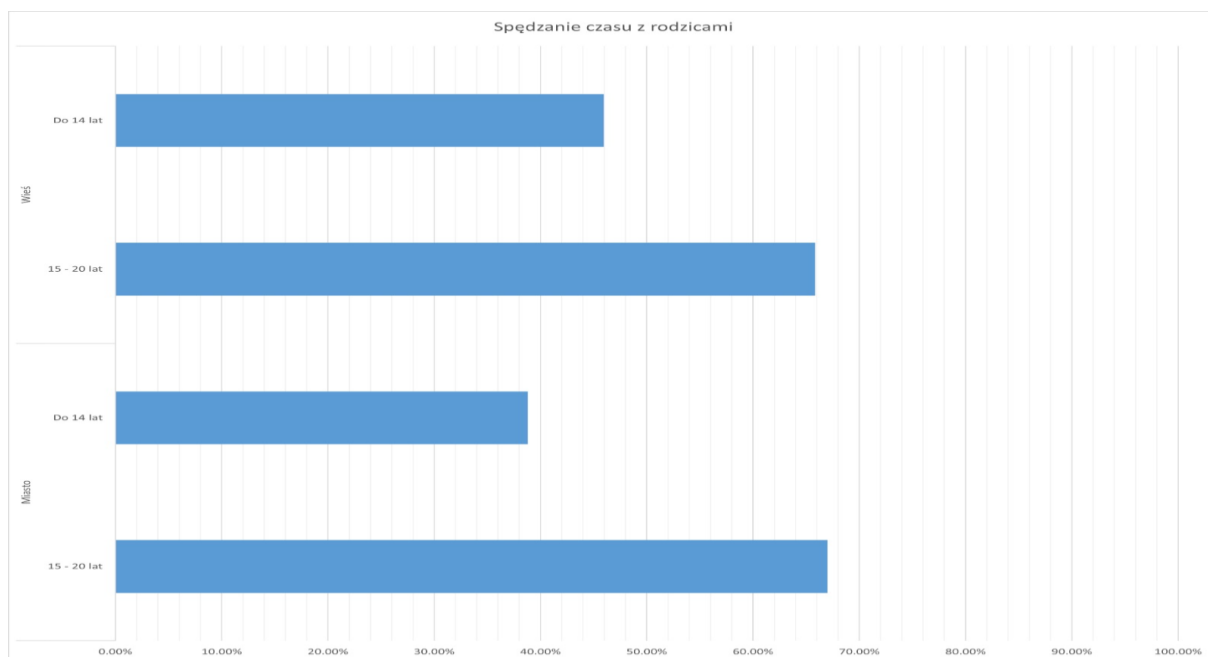
Młodzi mieszkańcy Gminy Syców spędzają czas w domu (79% ankietowanych), ze znajomymi (62%), przy komputerze/ smartfonie/ korzystając z Internetu (49%). Na obszarach wiejskich zauważalna jest większa tendencja spędzania czasu przed telewizorem. W dużo mniejszym stopniu z zajęć dodatkowych korzystają młodzi mieszkający na wsi. Zauważalny jest trend spędzania czasu wolnego przez tę grupę społeczną w mniej zorganizowany sposób.

Co chcieliby robić?

Rysunek 4 Co chciałbyś/ chciałabyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/ nie robiłaś? - grupa: dzieci i młodzież
Źródło: opracowanie własne.

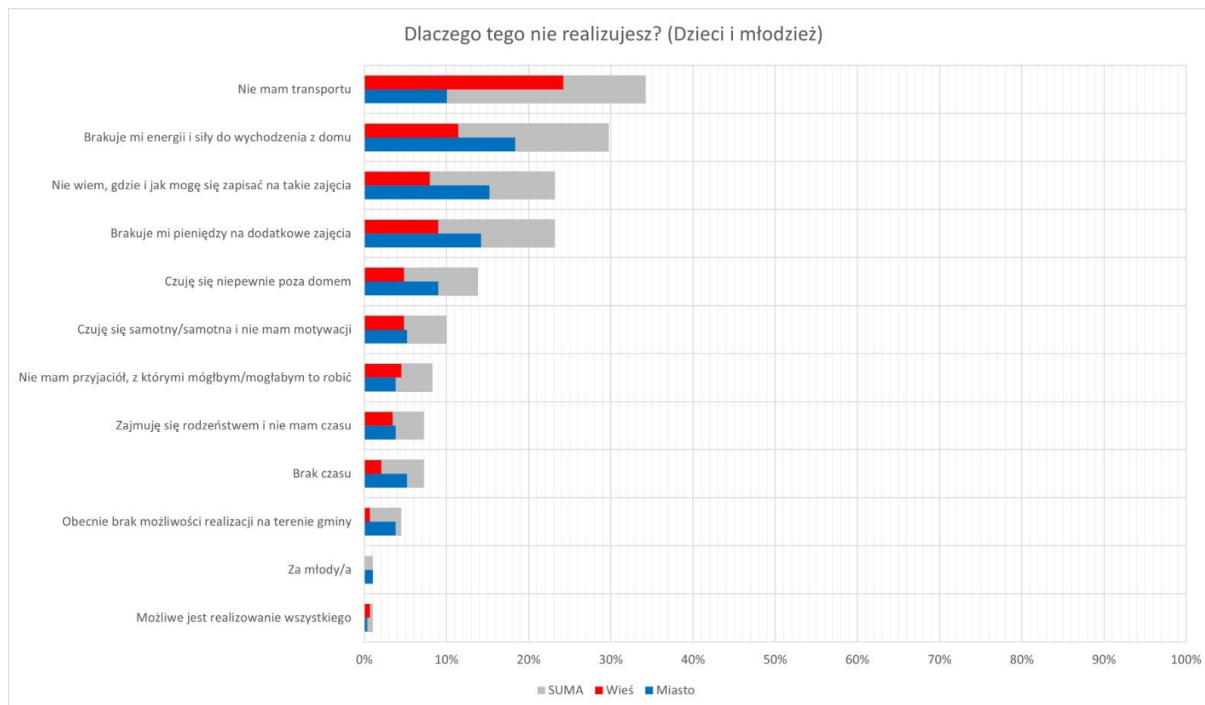
Dzieci i młodzież Gminy Syców pragnie podróżować i wyjeżdżać na wycieczki (65%), chodzić na spotkania kulturalne (22%), brać udział w warsztatach hobbystycznych (19%). Aż 15% ankieterowanych zadeklarowało chęć spędzania więcej czasu z rodzicami.

Rysunek 5 Spędzanie czasu z rodzicami - odpowiedzi z podziałem na wiek i miejsce zamieszkania - grupa: dzieci i młodzież
Źródło: opracowanie własne.

Spośród respondentów zgłaszających chęć spędzania czasu wolnego na wspólnym czasie z rodzicami, z rodziną aż 67% stanowi młodzież w wieku 15-20 lat. Tendencja ta widoczna jest wśród młodzieży miejskiej jak i wiejskiej.

Dlaczego tego nie realizują?

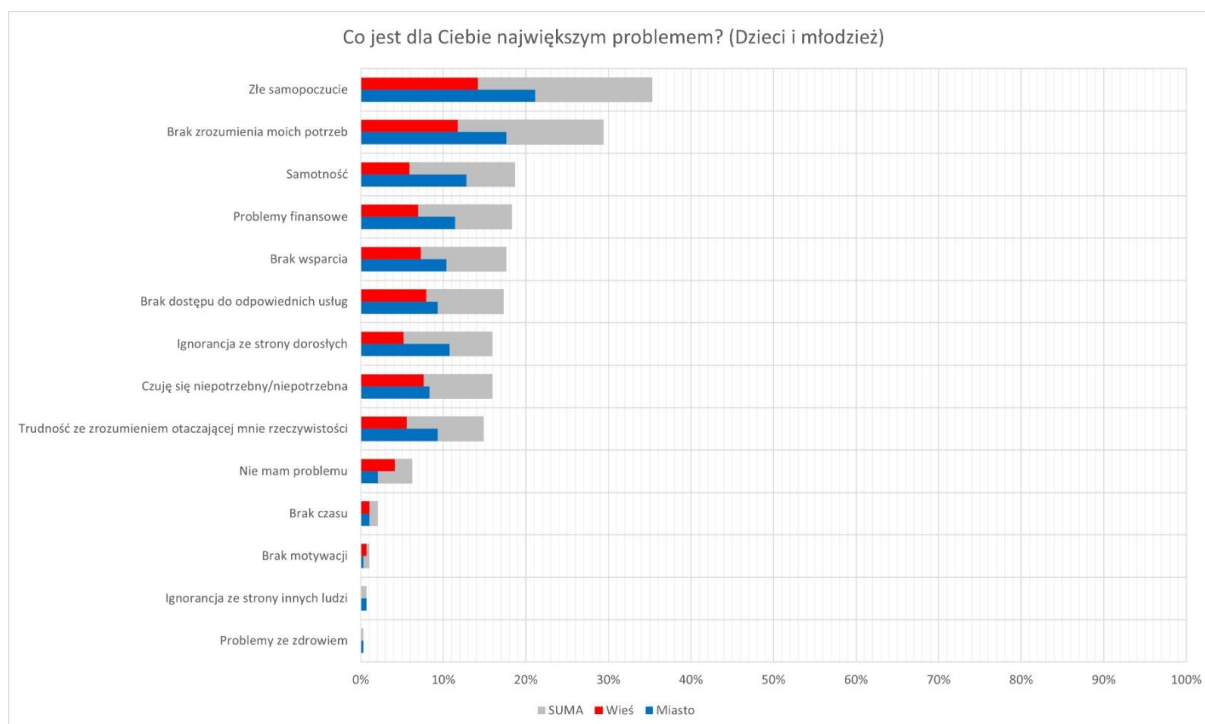

Rysunek 6 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: dzieci i młodzież

Źródło: opracowanie własne.

Głównym powodem dlaczego młodzież i dzieci nie zabiega o realizację swoich aspiracji jest zgłaszany problem z transportem – w przeważającej części osób na wsi (34%). Następni młodzi ludzie zgłaszają brak energii i siły do wychodzenia z domu (30%) i równoliczne odpowiedzi: „nie wiem, gdzie i jak mogę się zapisać na takie zajęcia” oraz „brakuje mi pieniędzy na dodatkowe zajęcia” (po 23%).

Co stanowi dla nich największy problem?

Rysunek 7 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: dzieci i młodzież

Źródło: opracowanie własne.

Największym problemem dla dzieci i młodzieży Gminy Syców jest złe samopoczucie (35%), poczucie braku zrozumienia ich potrzeb (29%). Często zgłaszana jest także samotność (19%), problemy finansowe i brak wsparcia (po 18%).

Jakich usług według nich brakuje w gminie?

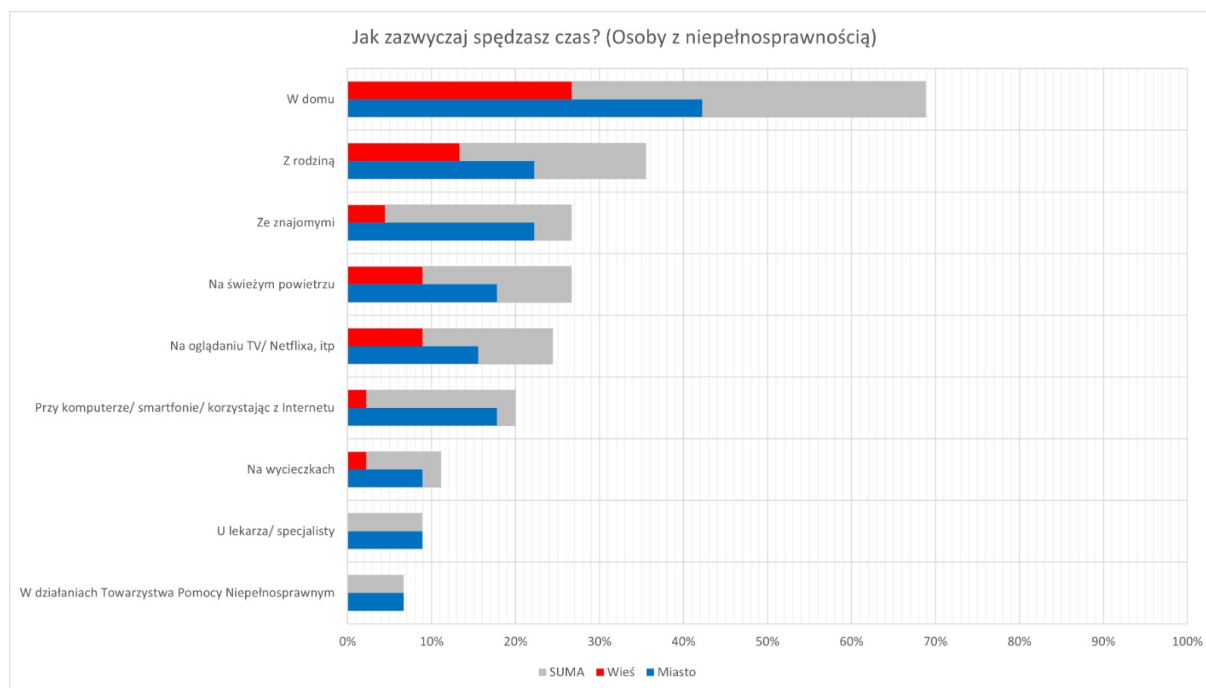
Zdaniem najmłodszej grupy ankietowanych w gminie brakuje **darmowego miejsca spotkań dla młodych**, w którym będą mogli spędzić czas wolny. Często wskazują, że aktualnie czas ten spędzają w miejscach publicznych zlokalizowanych na zewnątrz, które uwarunkowane są warunkami atmosferycznymi. Dzieci i młodzież ograniczona możliwościami finansowymi zgłasza zapotrzebowanie na przestrzeń, która spełni ich oczekiwania pod względem dostępności w godzinach popołudniowych. Zapotrzebowanie to w równym stopniu zgłasza młodzież z miasta, jak i ze wsi. Z racji na kulminacje usług w mieście drugim postulatem jest zgłaszany **transport/komunikacja miejska**. Często przytaczany problem warunkuje możliwość uczestnictwa w ofertach kulturalnych/ animacji czasu wolnego. Na trzecim miejscu znajduje się akces dotyczący rozbudowania oferty **zajęć dodatkowych i sportowych**.

Osoby z niepełnosprawnością

Liczba respondentów: 45, stanowiących 6,08% ankietowanych

Przedział wiekowy: cała populacja

Jak spędzają czas?

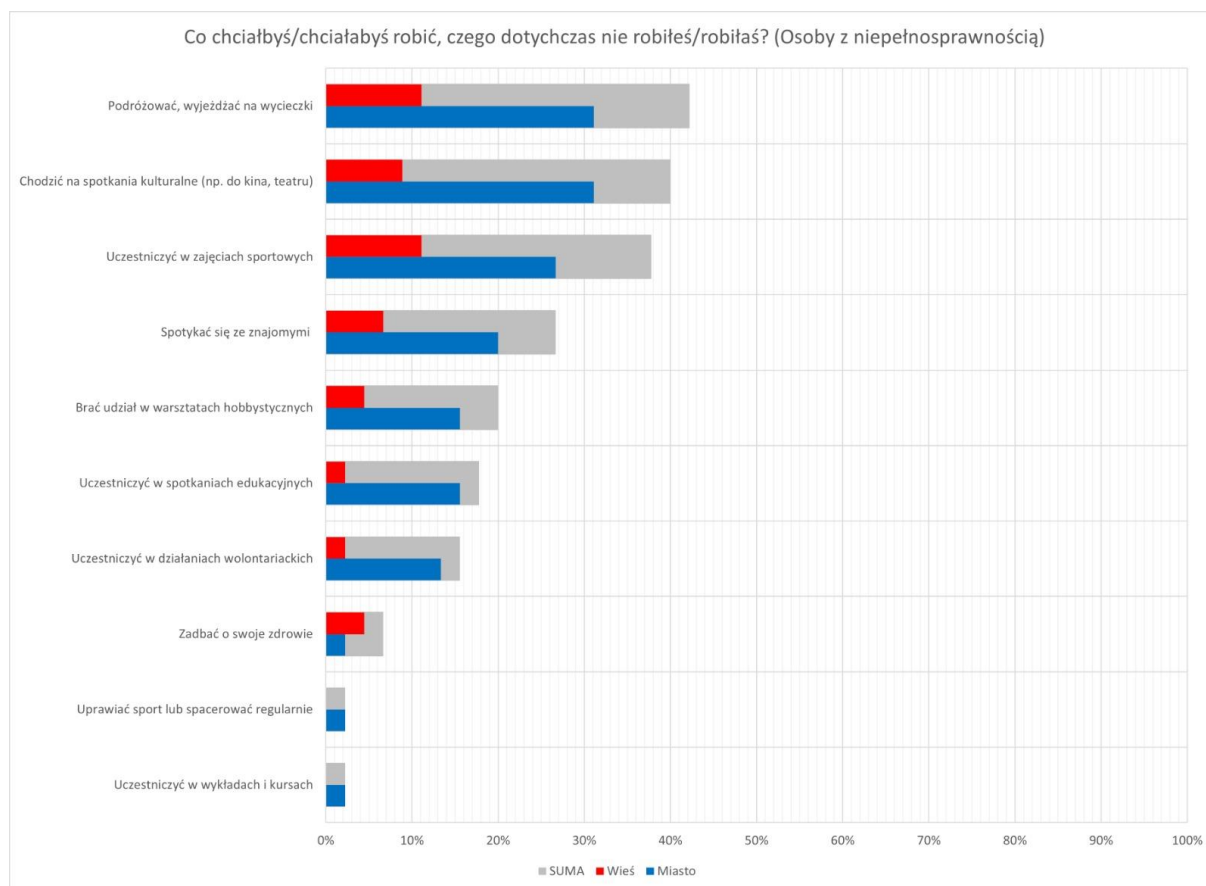

Rysunek 8 Jak zazwyczaj spędzasz czas? - grupa: osoby z niepełnosprawnością

Źródło: opracowanie własne.

Osoby z niepełnosprawnością spędzają swój wolny czas przede wszystkim w domu (69% odpowiadających), z rodziną (36%). Osoby niepełnosprawne na wsi chętniej wychodzą na świeże powietrze, natomiast w mieście chętniej spędzają czas ze znajomymi. W działaniach Towarzystwa Pomocy Niepełnosprawnym biorą udział jedynie ankietowani z terenu miejskiego.

Co chcieliby robić?

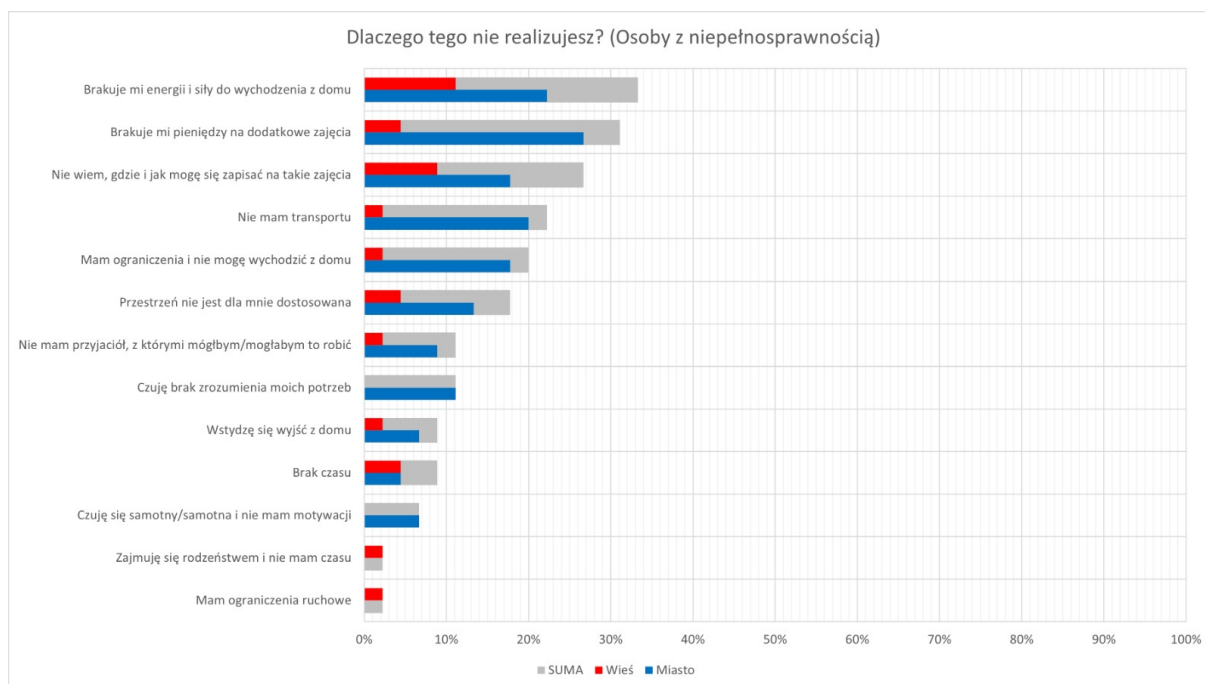

Rysunek 9 Co chciałbyś/ chciałabyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/ nie robiłaś? - grupa: osoby z niepełnosprawnością

Źródło: opracowanie własne.

Osoby z niepełnosprawnością zgłaszały chęć podróżowania i wyjazdów na wycieczki (42%), uczestnictwo w spotkaniach kulturalnych (40%), uczestnictwo w zajęciach sportowych (38%). Zdecydowana większość osób z niepełnosprawnością żyjących na wsi zgłasza chęć udziału w spotkaniach edukacyjnych oraz działaniach wolontariackich, natomiast większą potrzebą na wsi w tej grupie jest zadbanie o swoje zdrowie.

Dlaczego tego nie realizują?

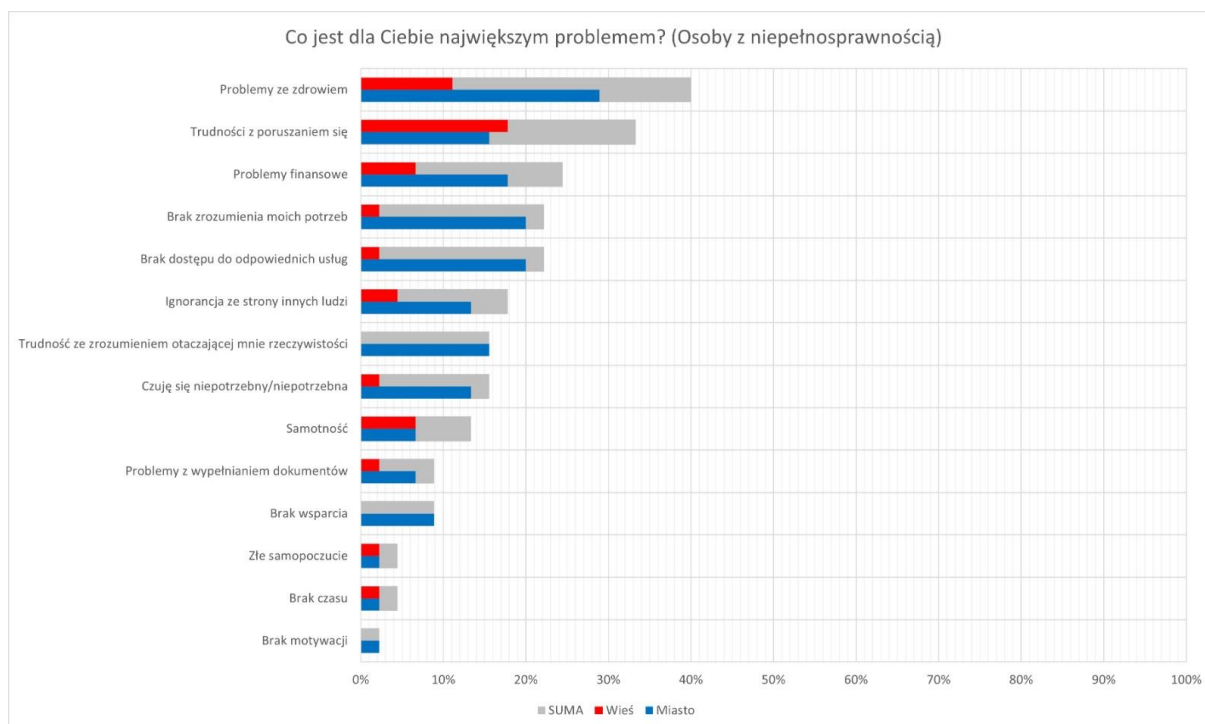

Rysunek 10 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: osoby z niepełnosprawnością

Źródło: opracowanie własne.

Grupa osób z niepełnosprawnością nie realizuje swoich chęci, ponieważ brakuje im energii i siły do wychodzenia z domu (33%), brakuje im pieniędzy na dodatkowe zajęcia (31%) oraz nie wiedzą, gdzie i jak mogą się zapisać na takie zajęcia (27%). Osoby mieszkające na wsi nie odczuwają aż takich blokad finansowych jak osoby żyjące w mieście, natomiast czują większy problem z przestrzenią, która nie jest dla nich dostosowana. Osoby na wsi nie zgłaszały braku poczucia zrozumienia ich potrzeb ani poczucia samotności i braku motywacji.

Co stanowi dla nich największy problem?

Rysunek 11 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: osoby z niepełnosprawnością

Źródło: opracowanie własne.

Największym problemem dla sycowskiej grupy osób z niepełnosprawnościami są problemy ze zdrowiem (40%), choć zgłasza to głównie część osób mieszkających w mieście. Na wsi największym problemem są trudności z poruszaniem się. Osoby żyjące na wsi częściej zgłaszają samotność niż te mieszkające w mieście.

Jakich usług według nich brakuje w gminie?

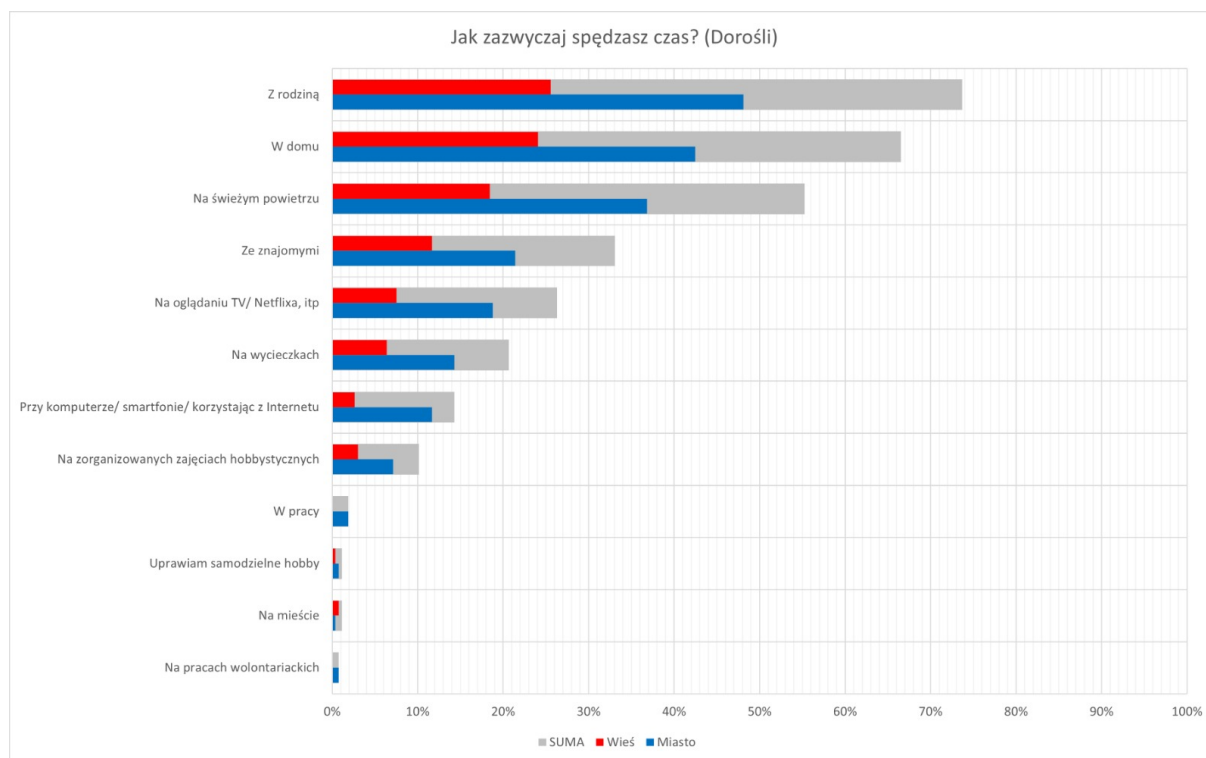
Osoby z niepełnosprawnością pytani o preferowane usługi, wskazują **wydarzenia kulturowe** – chęć uczestnictwa w przedstawieniach teatralnych, pokazach filmowych, spotkaniach autorskich, itp. Zgłaszają także (w większej mierze mieszkańcy wsi) potrzebę zorganizowanego **transportu**, celem dojazdu do specjalistów, lekarzy, czy na warsztaty. Często pojawia się także odpowiedź wskazująca na potrzebę zorganizowania **warsztatów hobbystycznych** – ruchowych (tanecznych) a także rękodzielniczych.

Dorośli

Liczba respondentów: 266, stanowiących 35,95% ankietowanych

Przedział wiekowy: 21-60 lat

Jak spędzają czas?

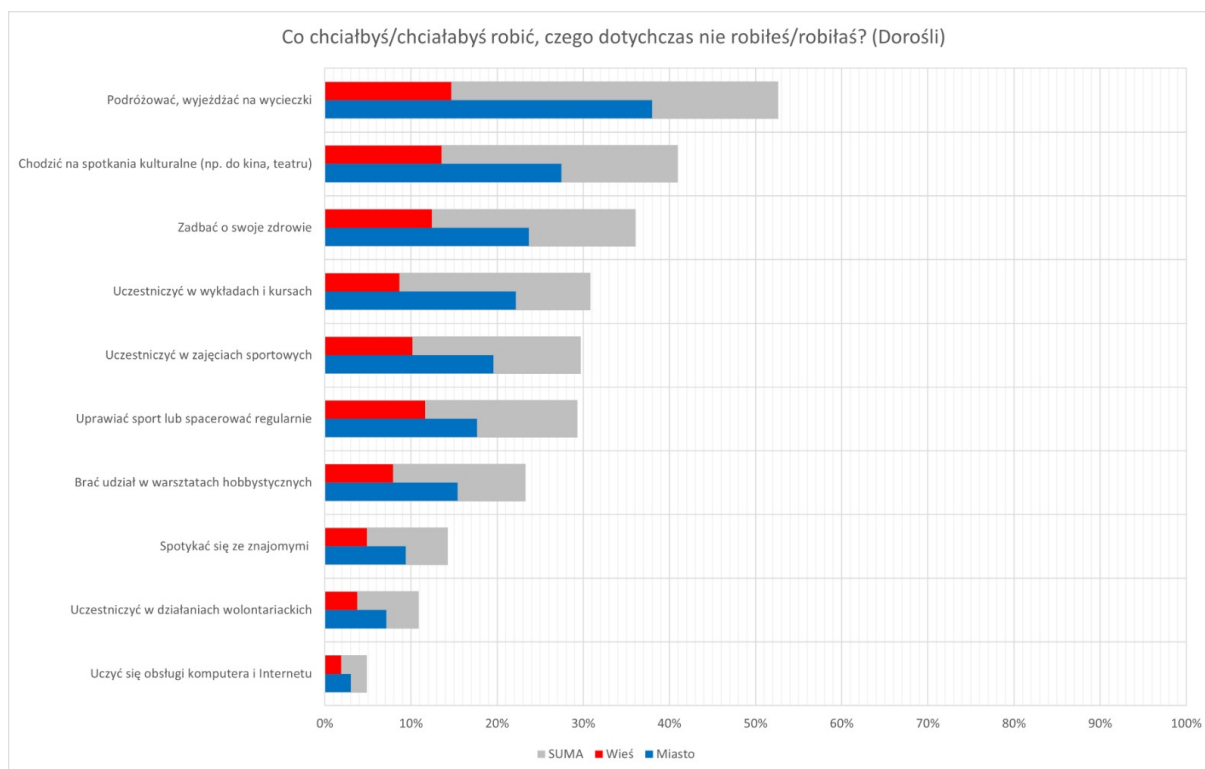

Rysunek 12 Jak zazwyczaj spędzasz czas? - grupa: dorośli

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani dorośli wskazywali, że swój wolny czas spędzają przede wszystkim z rodziną (74%), w domu (67%) i na świeżym powietrzu (55%). Mniej czasu z rodziną, jak i w domu spędzają osoby zamieszkujące wieś. Udział w zorganizowanych zajęciach hobbyistycznych w swoim wolnym czasie deklaruje jedynie 10% ankietowanych.

Co chcieliby robić?

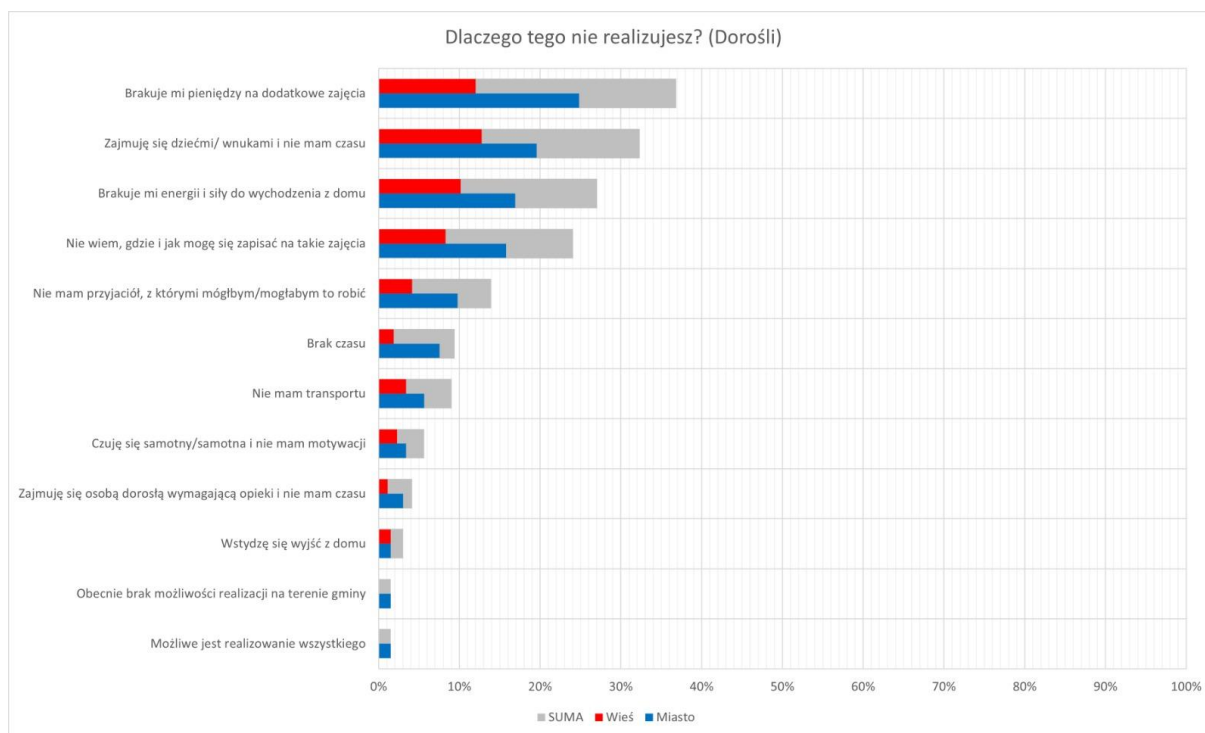

Rysunek 13 Co chciałbyś/chciałabyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/nie robiłaś? - grupa: dorośli

Źródło: opracowanie własne.

Dorośli Sycowianie chcieliby podróżować i wyjeżdżać na wycieczki (53%), chodzić na spotkania kulturalne (41%), a następnie zadbać o swoje zdrowie (aż 36% odpowiadających). Dorośli żyjący na wsi chcieliby w znaczącym stopniu uczestniczyć w zajęciach sportowych, uprawiać sport lub spacerować regularnie.

Dlaczego tego nie realizują?

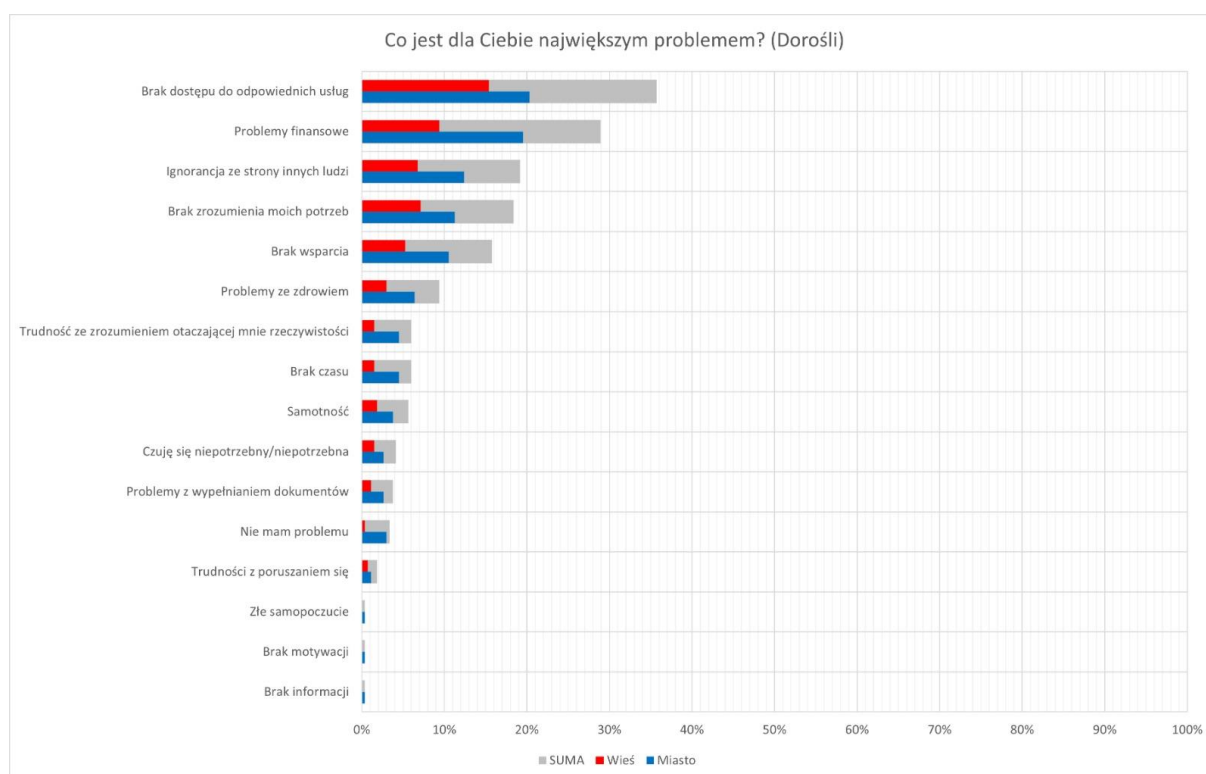

Rysunek 14 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: dorośli

Źródło: opracowanie własne.

Dorośli zgłaszali, że nie realizują swoich chęci z powodu braku pieniędzy na dodatkowe zajęcia (37%), zajmują się dziećmi/ wnukami i nie mają czasu (32%) oraz brakuje im energii i siły do wychodzenia z domu (27%). Na wsi większy odsetek ankietowanych zgłasza brak czasu przez obowiązek opieki nad młodszymi niż w mieście.

Co stanowi dla nich największy problem?

Rysunek 15 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: dorośli

Źródło: opracowanie własne.

Jako największy problem dorośli definiują brak dostępu do odpowiednich usług (36%) i problemy finansowe (29%). Dosyć wysoko plasuje się także „ignorancja ze strony innych ludzi” (19%) oraz „brak zrozumienia moich potrzeb” (18%).

Jakich usług według nich brakuje w gminie?

Dorośli wskazują przede wszystkim na potrzebę organizacji **wydarzeń kulturalnych** – uzupełnienie obecnej oferty o przedstawienia teatralne, częstsze seanse filmów, kina plenerowe, spotkania z pisarzami.

Na tak wysokim poziomie zgłoszeń znajduje się także **dostępność lekarzy**, w szczególności specjalistów: stomatologa, psychologa, fizjoterapeuty, neurologa, laryngologa, dietetyka, ortopedy, seksuologa.

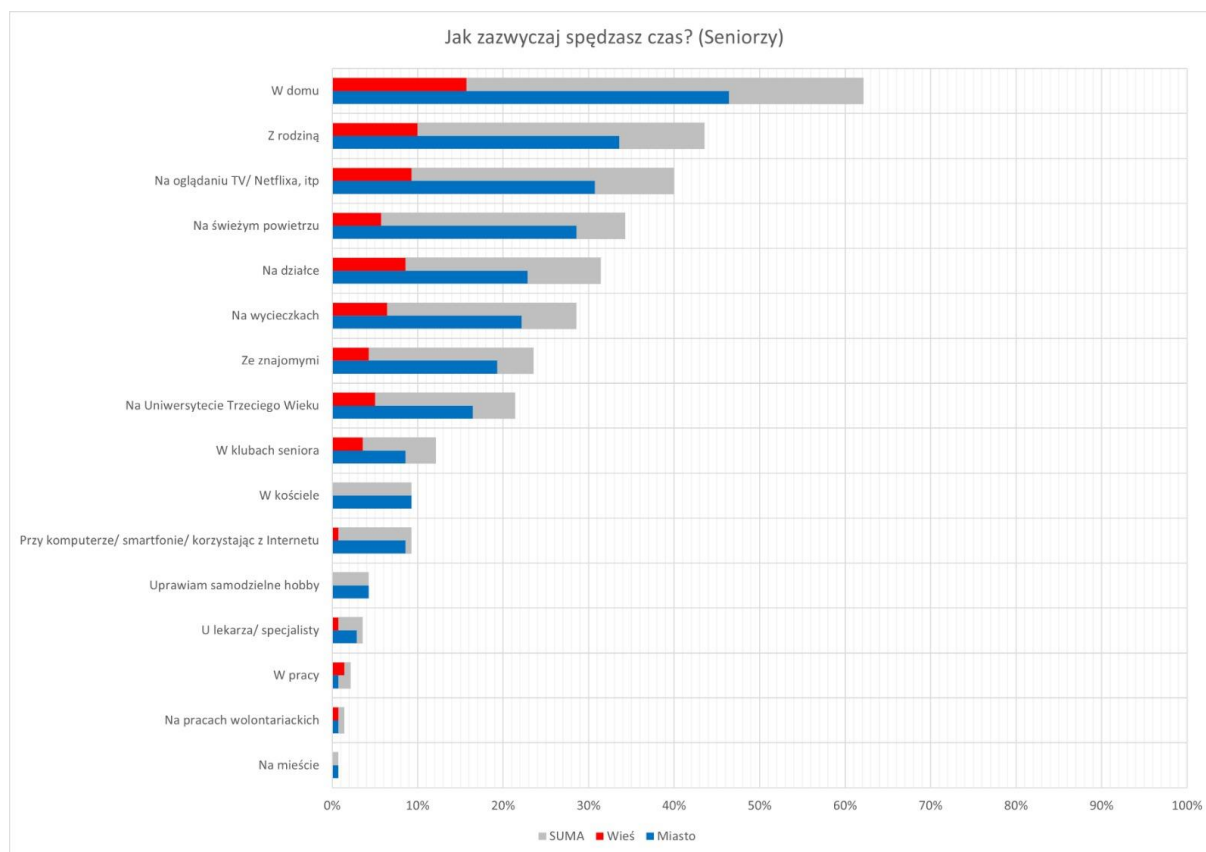
Często zgłaszaną potrzebą jest także **integracja osób w średnim wieku** (spotkania towarzyskie, „potańcówki”) oraz chęć korzystania z **miejsc rekreacyjnych do spotkań z rodzinami**. W grupie tej wysoko plasują się także potrzeba organizacji zorganizowanych alternatywnych **zajęć sportowych** (sqash, zajęcia na ścianie wspinaczkowej, siatkówka, kręgle, badminton, unihokej, joga, pilates), a także **warsztatów hobbystycznych** (zajęcia plastyczne, malarstwo, ceramika, literackie, florystyczne).

Seniorzy

Liczba respondentów: 140, stanowiących 18,92% ankietowanych

Przedział wiekowy: <60 lat

Jak spędzają czas?

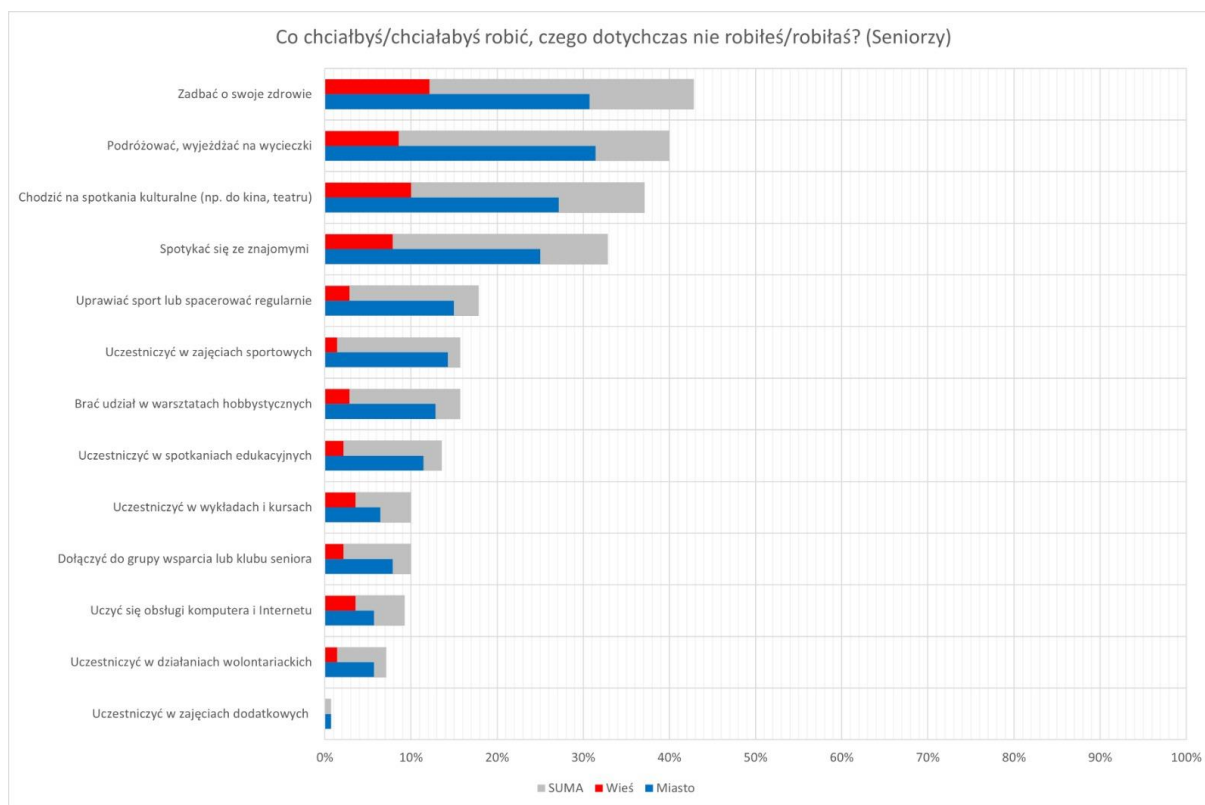

Rysunek 16 Jak zazwyczaj spędzasz czas? - grupa: seniorzy

Źródło: opracowanie własne.

Sycowscy seniorzy spędzają swój wolny czas przede wszystkim w domu (62%), z rodziną (44%), oglądając TV (40%). Z działań Uniwersytetu Trzeciego Wieku korzystają seniorzy zamieszkujący miasto jak i wieś. Seniorzy spędzają także swój wolny czas poza domem (na świeżym powietrzu, na działce, na wycieczkach).

Co chcieliby robić?

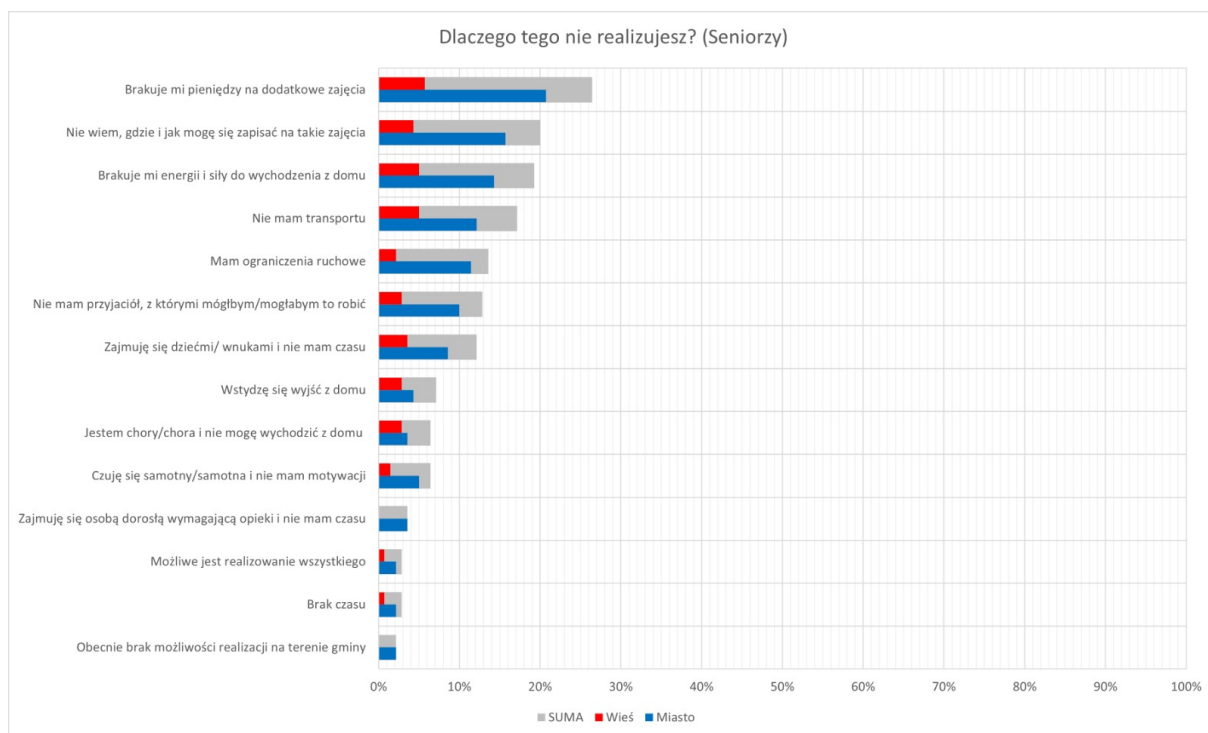

Rysunek 17 Co chciałbyś/ chciałabyś robić, czego dotychczas nie robieś/ nie robiłaś? - grupa: seniorzy

Źródło: opracowanie własne.

Seniorzy pragną zadbać o swoje zdrowie (43%), podróżować, wyjeżdżać na wycieczki (40%) i chodzić na spotkania kulturalne (37%). Seniorzy mieszkający na wsi w dużej mierze zgłaszają potrzebę uczestnictwa w wykładach i kursach, nauki obsługi komputera i Internetu.

Dlaczego tego nie realizują?

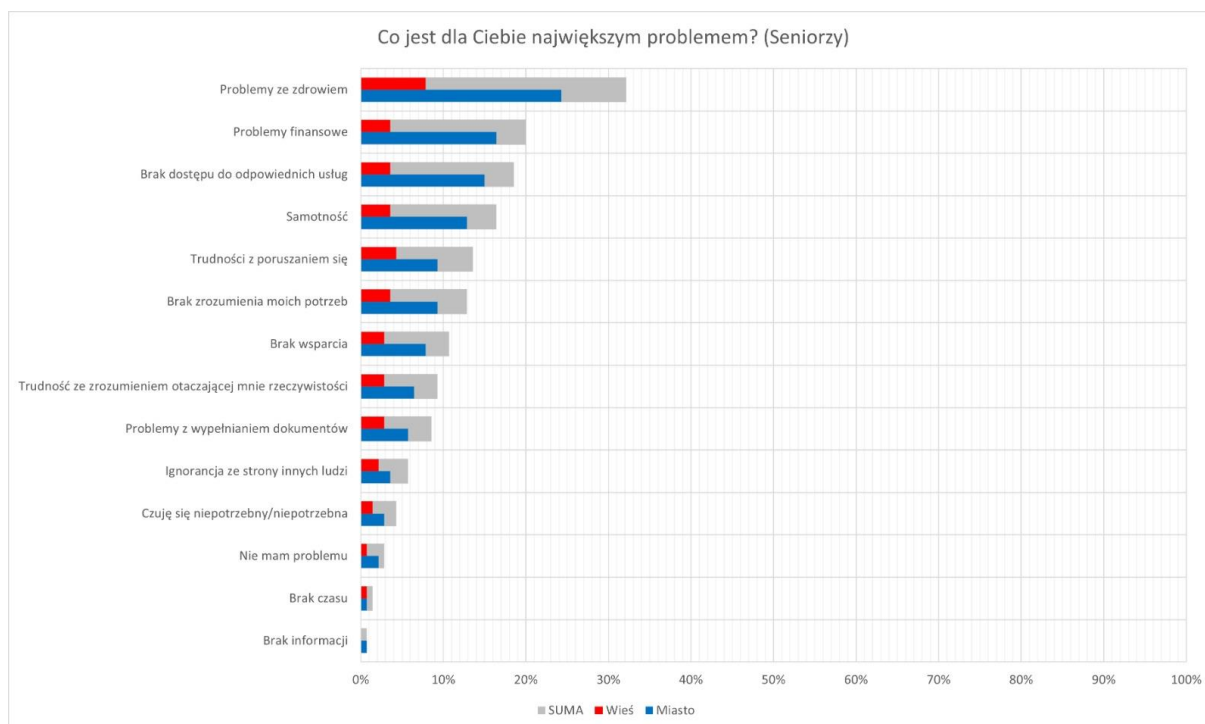

Rysunek 18 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: seniorzy

Źródło: opracowanie własne.

Seniorom brakuje pieniędzy na dodatkowe zajęcia (26%), nie wiedzą, gdzie i jak mogą się zapisać na zajęcia (20%) oraz brakuje im energii i siły do wychodzenia z domu (19%).

Co stanowi dla nich największy problem?

Rysunek 19 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: seniorzy

Źródło: opracowanie własne.

Największym problemem dla grupy seniorów są problemy ze zdrowiem (32%), problemy finansowe (20%) oraz brak dostępu do odpowiednich usług (19%). Osoby żyjące na wsi zgłaszają także trudności z poruszaniem się.

Jakich usług według nich brakuje w gminie?

Seniorzy zgłaszają przede wszystkim potrzebę zwiększenia **dostępności lekarzy** (w dużej mierze także fizjoterapii i rehabilitacji). Pragną zapewnienia pomocy w postaci **ośrodka wsparcia osób starszych i samotnych**, który w ich ocenie mógłby zajmować się doraźną opieką

i być bezpieczną przestrzenią dla całych rodzin szukających wsparcia. Zgłaszają także potrzebę zorganizowania **transportu**, który wspomógłby ich przy uczestnictwie w wydarzeniach kulturalnych a także umożliwił niezależne funkcjonowanie i dojazd do specjalistów.

Konsultacje społeczne

Tabela 4 Zestawienie zorganizowanych konsultacji społecznych podczas diagnozy

lp	data	miejsowość	liczba uczestników
1	23.10	Wielowieś – świetlica wiejska	15
2	06.11	Syców – Biblioteka Publiczna	18
3	20.11	Stradomia Wierchnia – świetlica wiejska	9
4	04.12	Drottowice – świetlica wiejska	4
5	11.12	Syców – organizacje pozarządowe	40
RAZEM:			86 osób

Źródło: Opracowanie własne.

Podczas spotkań i prowadzonych na nich wywiadów z mieszkańcami zgłaszano wiele zbliżonych do siebie dyspozycji. Komunikowane zapotrzebowanie zostało na cele prezentacji pogrupowane i ujednolicone z zachowaniem priorytetów przedstawianych przez konkretne grupy społeczności lokalnej.

W związku z przeprowadzonymi 4 spotkaniami konsultacyjnymi z mieszkańcami gminy oraz pracy zespołu ds. wdrażania CUS zidentyfikowano poniższe obszary usług społecznych:

- ❖ Usługi wspierające rodziny w kategoriach usługi zdrowotne | profilaktyka, organizacja czasu wolnego | opieka, edukacja, integracja rodzin.
- ❖ Usługi kierowane do osób dorosłych wymagających pomocy w kategoriach usługi zdrowotne/ profilaktyka, wsparcia samodzielności, organizacja czasu wolnego i usługi sąsiedzkie.
- ❖ Usługi kierowane do osób dorosłych w kategoriach organizacja czasu wolnego, edukacja.

Tabela 5 Zestawienie zapotrzebowania na usługi społeczne wynikiem w trakcie badania

problem społeczny	potrzeba wiodąca	obszar	lp.	usługa	powiązanie	wskaźnik	
bezzradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, brak motywacji i niepewność, samotność	poradnictwo specjalistyczne, relacja grup i rodzin	WSPARCIE RODZIN		USŁUGI ZDROWOTNE I PROFILAKTYKA		(2) Liczba osób objętych usługami w społeczności lokalnej w programie (3) Liczba osób objęta usługami w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej (4) Liczba utworzonych miejsc świadczeń usług społeczności lokalnej (5) Liczba utworzonych miejsc świadczących usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej (6) Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (7) Liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem w programie (8) Liczba osób pochodzenia obcego objęta programem	
			1	rehabilitacja dzieci i młodzieży			
			2	kurs dla rodziców (ciąża, pielęgnacja dziecka, depresja po porodzie, ginekolog, pediatra, położna, dietetyk)			
			3	kącik rodzica i dziecka - psycholog (uzależnienia behawioralne, stres, choroby, cywilizacyjne, budowanie własnej wartości, zajęcia sensoryczne)			
				ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO OPIEKA	miejsce rekreacyjne do spotkań z rodzinami		
			1	dostęp do informacji o wydarzeniach punkt informacyjny/ platforma wymiany informacji			
			2	ferie zimowe/letnie	(darmowe) miejsce spotkań dla młodych		
			3	akademia rodzica (budowanie relacji, więzi)	(darmowe) miejsce spotkań dla młodych		
			4	mobilne warsztaty objazdowe, zajęcia na świetlicach wiejskich			
			5	zajęcia kreatywne prowadzone przez NGO w sołectwach			
			6	wytnnieniowa opieka nad dziećmi (miasto i gmina)			
				EDUKACJA			
			1	kurs dla rodzica (motywacyjne, podnoszące kwalifikacje)			
			2	korepetycje dla dzieci i młodzieży			

			3	przestrzeń rodzica - warsztaty kompetencji wychowawczych, koncentracja, terapia ręki, emocje)		
				INTEGRACJA RODZIN		
			1	Animator prowadzący wymianę doświadczeń rodzin (np. w kawiarnio-bawialni)	miejsce rekreacyjne do spotkań z rodzinami	
			2	kultywowanie święta rodziny		
			3	wycieczki rodzinne		
			4	integracja międzypokoleniowa		
				USŁUGI ZDROWOTNE PROFILAKTYKA		
			1	usługi pielęgnacyjne		
			2	usługi rehabilitacyjne		
			3	świadczenia lekarzy specjalistów	całodobowa pomoc zdrowotna	
			4	pomoc psychologiczna (telefon zaufania, mityngi, niezależny psychiatra/psycholog/terapeuta)		
			5	wspieranie liderów do spraw osób niepełnosprawnych - wsparcie seksuologa, dietetyka		
				WSPARCIE SAMODZIELNOŚCI		
			1	usługi transportowe		
			2	opieka wytchnieniowa dla dorosłych/ doraźny opiekun dla osób starszych	dzienny dom opieki dla seniorów	
			3	wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego		
			4	pomoc prawna		
			5	ośrodek wsparcia osób starszych i samotnych		
			6	aktywizacja zawodowa		
choroby/problemy zdrowotne, samotność, problemy finansowe	integracja życia społecznego	OSOBY DOROSŁE WYMAGAJĄCE POMOCY				(1) Liczba opiekunów faktycznych nieformalnych objętych wsparciem (2) Liczba osób objętych usługami w społeczności lokalnej w programie (4) Liczba utworzonych miejsc świadczeń usług społeczności lokalnej (6) Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (7) Liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem w programie (8) Liczba osób pochodzenia obcego objęta programem

brak oferty zaspakajającej potrzeby	integracja życia społecznego	OSOBY DOROSŁE	ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO		(2) Liczba osób objętych usługami w społeczności lokalnej w programie (4) Liczba utworzonych miejsc świadczeń usług społeczności lokalnej (6) Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (8) Liczba osób pochodzenia obcego objęta programem	
			1	kursy, szkolenia, warsztaty		
			2	spotkania integracyjne, tematyczne, międzypokoleniowe		
			3	klub samotnych serc		
			4	zajęcia ruchowe		
			5	wyjazdy, adventure therapy		
			USŁUGI SĄSIEDZKIE			
			1	złota rączka		
			2	pomoc w zakupach/sprzątaniu		
			3	transport do specjalistów (sąsiedzkie taxi)		
			4	pomoc w wypełnianiu dokumentów, załatwianie spraw urzędowych		zajęcia na salach wiejskich
			ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO			
			1	integracja osób w średnim wieku (zajęcia, wyjazdy i wycieczki)		
2	wolontariat dla dorosłych	zajęcia na salach wiejskich				
3	usługi kulturowe (kino, teatr)	zajęcia na salach wiejskich				
4	warsztaty hobbystyczne (ceramika, florystyka, literatura)	zajęcia na salach wiejskich				
5	zajęcia sportowe (unihokej, siatkówka, sqash, joga, pilates)					
EDUKACJA						
1	kursy, szkolenia branżowe (florystyczne, kosmetyczne)					

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźniki

Celem zmierzenia skuteczności działań na potrzeby prowadzenia ewaluacji przyjęto następujące wskaźniki wynikające z zestawienia zapotrzebowania na usługi społeczne w Gminie Syców:

Tabela 6 Wskaźniki przyjęte na potrzeby ewaluacji działań

lp	zakres działania	wskaźnik	Wartość do osiągnięcia na koniec roku
1	osoby starsze i samotne; osoby z niepełnosprawnością; osoby o niskim statusie materialnym; rodziny i osoby dotknięte problemem uzależnień	Liczba opiekunów faktycznych nieformalnych objętych wsparciem	35 osób
2		Liczba osób objętych usługami w społeczności lokalnej w programie	255 osób
3		Liczba osób objęta usługami w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	100 osób
4		Liczba utworzonych miejsc świadczeń usług społeczności lokalnej	25 sztuk
5		Liczba utworzonych miejsc świadczących usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	30 sztuk
6		Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie	2 osoby
7		Liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem w programie	45 osób
8		Liczba osób pochodzenia obcego objęta programem	5 osób

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski

Metodologia badań

1. Dzięki członkom zespołu ds. wdrażania CUS w Sycowie ankietyzacja dotarła do szerokiego grona odbiorców, dane pochodzą z wielu różnorodnych grup, są jakościowe i reprezentatywne dla społeczności Gminy Syców. Badania jakościowe wskazały uwarunkowania lokalnej społeczności, ich motywacje i przeszkody w codziennym funkcjonowaniu – na tej podstawie zespół dokonał kategoryzacji usług społecznych projektowanych dla Gminy Syców.

2. Potrzeby wynikłe w czasie badania wskazują na 3 podstawowe obszary usług społecznych:
 - a) usługi dla osób dorosłych,
 - b) usługi dla osób dorosłych wymagających pomocy,
 - c) usługi wspierające rodziny.

Potencjał

3. Na terenie Gminy Syców istnieje bardzo dużo organizacji pozarządowych, które charakteryzują się podobnym profilem działania. Najczęściej są to organizacje sportowe i działające na rzecz sołectw (w tym KGW i OSP).
4. Swoją aktywność ukazują także organizacje zewnętrzne w działaniach na rzecz społeczności lokalnej – najczęściej w obszarze kultury oraz oświaty i wychowania.
5. Lokalne organizacje pozarządowe wykazują chęć i gotowość przejmowania realizacji usług społecznych w wybranych obszarach.

Potrzeby

6. Organizacja czasu wolnego na wsi poprzez organizację alternatywnych form spędzania czasu wolnego (warsztaty hobbystyczne, animacja, spotkania kulturalne) podniosłaby aktywność dzieci i młodzieży w sołectwach, zminimalizowałaby pewne wykluczenie związane z dostępnością usług w ograniczonej przestrzeni miasta, a także zminimalizowała potrzebę transportu wieś-miasto dla najmłodszej grupy. Upatruje się także w tym działaniu pogłębienie więzi społeczności lokalnej oraz integrację sąsiedzką. Nadanie priorytetu dla tego działania ma szansę wpłynąć na zdiagnozowane złe samopoczucie najmłodszych ankietowanych, poczucie braku zrozumienia ich potrzeb, a także samotność.
7. Zgłaszana niezależnie od miejsca zamieszkania potrzeba wygospodarowania dla najmłodszej grupy społeczności lokalnej Gminy Syców darmowego miejsca spotkań dla młodych wpisuje się w organizację alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Miejsce, które będzie oferować różne możliwości spędzania czasu dla dzieci i młodzieży jednocześnie stanie się ich przestrzenią – zatem potrzebę tę można spełnić bez podejmowania nowych inwestycji, a zagospodarowania istniejących np. świetlic w sołectwach

czy świetlic/ miejsc spotkań dla młodych w mieście.

8. Dużym wyzwaniem jest zorganizowanie przestrzeni pomocowej dla osób z niepełnosprawnościami żyjących na terenach wiejskich Gminy Syców. Według odpowiedzi ankietowanych, jedynie osoby z terenów miejskich uczestniczą w samopomocowych działaniach Towarzystwa Pomocy Niepełnosprawnym. Osoby te zgłaszają dużą chęć uczestnictwa w zajęciach sportowych i w spotkaniach kulturalnych. Grupa osób z niepełnosprawnościami żyjąca na wsi zgłasza większe zapotrzebowanie na usługi związane z zadbaniem o swoje zdrowie. Sporo osób zgłaszało problem niewiedzy na temat możliwości zapisów na takie przedsięwzięcia – sporym ułatwieniem może okazać się skoordynowanie informacji o działaniach dla tej konkretnej grupy docelowej.
9. Dorośli zgłaszają chęć udziału w spotkaniach kulturalnych oraz zadbania o swoje zdrowie. Nie realizują tego z powodu braku funduszu, braku czasu, ponieważ zajmują się dziećmi/ wnukami (głównie na wsi), a także brakuje im energii i siły do wychodzenia z domu. Zwiększenie dostępności lekarzy-specjalistów to rekomendacja płynąca z tej grupy społeczności. W dużym stopniu osoby po 30 i 40 roku życia zgłaszają chęć integracji poprzez zorganizowane spotkania towarzyskie oraz chęć korzystania z miejsc rekreacyjnych do spotkań z rodzinami. Dorośli deklarują, że chętnie wezmą udział w alternatywnych zajęciach sportowych (sqash, joga, unihokej, pilates, kręgle, ścianka wspinaczkowa) oraz warsztatach hobbystycznych (ceramika, malarstwo, florystyka).
10. Seniorzy pragną zadbać o swoje zdrowie i korzystać ze spotkań kulturalnych. Seniorzy zamieszkujący wieś chcieliby w większym stopniu mieć dostęp do wykładów, kursów, możliwość poznania obsługi komputera i Internetu. Nie orientują się, gdzie mogą się zgłaszać na aktywności. Zgłaszają brak pieniędzy na zajęcia dodatkowe oraz brak energii i siły do wychodzenia z domu. Największym problemem jest zdrowie. Wnioskują o większą dostępność lekarzy – szczególnie zajęć rehabilitacyjnych, a także fizjoterapeutów. Wnoszą o organizację ośrodka wsparcia osób starszych i samotnych, który mógłby zapewnić im spokój i poczucie bezpieczeństwa.
11. Podczas badań zauważalny jest pojawiający się problem samotności, który został zdiagnozowany w każdej z badanych grup docelowych mieszkańców Sycowa.

Rekomendacje

- Możliwości rozwoju usług społecznych upatruje się w skoordynowaniu działań bardzo licznych organizacji pozarządowych na terenie Gminy Syców. W tak mnogich przedsięwzięciach organizacji pozarządowych warto sieciować i skoordynować działania o charakterze usług społecznych, by zaprezentować jakościową ofertę mieszkańcom. Rekomenduje się prowadzenie partnerstwa w działaniach, by wśród tak licznych organizacji wypracować działania jakościowe, zrzeszające zasoby kilku organizacji przy realizowaniu przedsięwzięć.
- Priorytetowymi obszarami, które powinny być rozwijane i finansowane w opinii mieszkańców są:
 - wsparcie osób dorosłych potrzebujących pomocy, w tym osób z niepełnosprawnością, osób starszych i samotnych, osób o niskim statusie materialnym, osób dotkniętych problemem uzależnień;
 - wsparcie rodzin, w tym rodzin dotkniętych problemem uzależnień, przeciwdziałanie bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
 - wsparcie osób dorosłych celem integracji życia społecznego w Gminie Syców
- Rekomendowane wsparcie rodzin to:
Zapewnienie usług zdrowotnych/ profilaktycznych w zakresie prowadzenia rehabilitacji dzieci i młodzieży, organizowanie przestrzeni dla młodych rodziców (kurs dla rodziców zawierający informację na temat ciąży, pielęgnacji dziecka, depresji poporodowej, pakietu medycznego: ginekolog, pediatra, położna, dietetyk) oraz rodziców w problemie (kącik rodzica i dziecka jako miejsce wsparcia w uzależnieniach behawioralnych, radzenie sobie ze stresem, chorobami cywilizacyjnymi, budowaniem wartości i postaw dzieci);
Organizacja czasu wolnego | opieka
 - organizacja formy przekazu informacji na temat realizowanych przedsięwzięć w gminie;
 - organizacja form: wytchnieniowej opieki nad dziećmi na terenie gminy, ferii zimowych i letnich, mobilnych warsztatów objazdowych, które będą się odbywać w formie zajęć na świetlicach wiejskich, zajęcia kreatywne mogą być prowadzone z wykorzystaniem organizacji pozarządowych na terenach sołectw z wykorzystaniem infrastruktury gminnej – świetlic wiejskich. Działania te mają także dążyć do tego, by stworzyć miejsce spotkań

dla młodych, które animowane będzie spełniać potrzebę budowania więzi i będzie alternatywną, atrakcyjną formą spędzania czasu wolnego blisko miejsca zamieszkania;

organizacja akademii rodzica, która wesprze rodziców w budowaniu relacji i więzi, będzie miejscem rekreacyjnym do spotkań z rodzinami;

Edukacja:

kursy dla rodziców, które zmotywują ich do działań, podniosą kwalifikacje zawodowe, pomogą się przebranżowić;

przestrzeń rodzica – warsztaty wspierające rodziców w kryzysach wychowawczych, podnoszące kompetencje wychowawcze;

korepetycje dla dzieci i młodzieży.

Integracja rodzin:

Kawiarnia-bawialnia będąca punktem wymiany doświadczeń z innymi rodzicami;

Kultywowanie święta rodziny poprzez organizację przedsięwzięć atrakcyjnych dla całych rodzin na terenie gminy (gry terenowe, pikniki);

Formy integracji międzypokoleniowej oraz wycieczki rodzinne.

➤ Rekomendowane wsparcie osób dorosłych wymagających pomocy to:

Usługi zdrowotne | profilaktyka:

- usługi pielęgnacyjne oraz rehabilitacyjne, świadczenia usług lekarzy specjalistów z możliwym zapewnieniem całodobowej pomocy zdrowotnej; organizacja punktu pomocy psychologicznej oraz wspieranie liderów do spraw osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich wiedzą seksuologa i dietetyka.

Wsparcie samodzielności poprzez:

Zapewnienie usług transportowych niwelujących wykluczenie transportowe, zorganizowana opieka wytchnieniowa dla dorosłych / doraźny opiekun dla osób starszych, w przyszłości dążący do zaspokojenia potrzeb dziennego domu opieki dla seniorów, organizacja wypożyczalni sprzętu specjalistycznego, zorganizowana pomoc prawna, aktywny ośrodek wsparcia osób starszych i samotnych, działania dążące do aktywizacji zawodowej.

Organizacja czasu wolnego:

Organizacja kursów, szkoleń, warsztatów, spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych, wyjazdów, zajęć ruchowych a także klubu samotnych serc – celem wyeliminowania poczucia samotności.

Usługi sąsiedzkie:

Organizacja usług złotej rączki, pomocy w zakupach/ sprzątaniu, transportu czy pomocy w wypełnianiu dokumentów w najbliższym sąsiedztwie zainteresowanych.

- Rekomendowane wsparcie osób dorosłych celem zaspokojenia ich potrzeby integracji społecznej poprzez: organizację czasu wolnego – integracje osób w średnim wieku, wolontariat dla dorosłych, rozwój usług kulturowych oraz warsztatów hobbystycznych na co dzień niedostępnych w Sycowie (ceramika, literatura, florystyka), czy organizacja alternatywnych zajęć sportowych. edukacja – organizacja kursów, szkoleń branżowych w celu rozwoju kompetencji zawodowych dorosłych mieszkańców Sycowa.
- Rekomenduje się zaprojektowanie usług w taki sposób, by zminimalizować pojawiający się problem samotności – upatruje się taką możliwość za pośrednictwem opracowania sposobu animacji i organizacji miejsca spotkań dla różnych grup społecznych (np. młodzieży z seniorami).
- Rekomenduje się wykorzystanie zasobów organizacji pozarządowych, które podczas konsultacji społecznych zgłosiły gotowość do bycia realizatorem wybranych usług społecznych i opracowanie z ich udziałem koncepcji realizacji programu.
- Gwarantem usług społecznych na dobrym poziomie będzie współpraca, szczególnie międzysektorowa, rozwijana w oparciu o zasadę partnerstwa. Partnerstwo międzysektorowe rozumiane jest jako forma współdziałania na rzecz wspólnego celu, w której wszyscy uczestnicy działają na równych prawach, korzystają ze wspólnych zasobów oraz ponoszą odpowiedzialność. Rekomendowane jest partnerstwo jednostki samorządu terytorialnego i NGO, które powinno mieć charakter stały i być budowane na zasadzie wieloletniej współpracy. Współpraca na zasadach partnerstwa daje możliwość kompleksowego i innowacyjnego podejścia do problemu, a także angażuje do działania przedstawicieli kilku różnych grup. Powinna uwzględniać najważniejsze zasady: równorzędność partnerów wobec siebie, wspólne rozwiązywanie problemów, planowanie i podejmowanie decyzji.

Spis rysunków

Rysunek 1 Etapy prac w czasie trwania badania nad diagnozą..	5
Rysunek 2 Położenie Gminy Syców na terenie powiatu oleśnickiego.	8
Rysunek 3 Jak zazwyczaj spędzasz czas - grupa: dzieci i młodzież	21
Rysunek 4 Co chciałbyś/ chciałybyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/ nie robiłaś? - grupa: dzieci i młodzież	22
Rysunek 5 Spędzanie czasu z rodzicami - odpowiedzi z podziałem na wiek i miejsce zamieszkania - grupa: dzieci i młodzież	22
Rysunek 6 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: dzieci i młodzież	23
Rysunek 7 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: dzieci i młodzież	24
Rysunek 8 Jak zazwyczaj spędzasz czas? - grupa: osoby z niepełnosprawnością	25
Rysunek 9 Co chciałbyś/ chciałybyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/ nie robiłaś? - grupa: osoby z niepełnosprawnością	26
Rysunek 10 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: osoby z niepełnosprawnością	27
Rysunek 11 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: osoby z niepełnosprawnością	28
Rysunek 12 Jak zazwyczaj spędzasz czas? - grupa: dorośli	29
Rysunek 13 Co chciałbyś/ chciałybyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/ nie robiłaś? - grupa: dorośli	30
Rysunek 14 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: dorośli	31
Rysunek 15 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: dorośli	32
Rysunek 16 Jak zazwyczaj spędzasz czas? - grupa: seniorzy	33
Rysunek 17 Co chciałbyś/ chciałybyś robić, czego dotychczas nie robiłeś/ nie robiłaś? - grupa: seniorzy	34
Rysunek 18 Dlaczego tego nie realizujesz? - grupa: seniorzy	35
Rysunek 19 Co jest dla Ciebie największym problemem? - grupa: seniorzy	36

Spis tabel

Tabela 1 Ocena jakości życia mieszkańców Sycowa (2023)	9
Tabela 2 Zestawienie organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta i Gminy Syców.....	11
Tabela 3 Zestawienie zorganizowanych konsultacji społecznych podczas diagnozy	37
Tabela 4 Zestawienie zapotrzebowania na usługi społeczne wynikiem w trakcie badania	38